

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

SUOMALAISEN JA YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN KOMPPANIAN JOHTAMISEN EROAVAISUUDET HYÖKÄTTÄESSÄ KOHTAAMISOLOSUHTEISSA

Tutkimus

Kadettialikersantti
Tino Torro

93. Kadettikurssi
Panssariopintosuunta

Huhtikuu 2009

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi 93. Kadettikurssi	Linja Jalkaväki/Panssari
Tekijä Kadettialikersantti Tino Torro	
Tutkielman nimi SUOMALAISEN JA YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN KOMPPANIAN JOHTAMISEN EROAVAISUUDET HYÖKÄTTÄESSÄ KOHTAAMISTAISTELU-OLOSUHTEISSA	
Oppiaine, johon työ liittyy Johtaminen	Säilytyspaikka Perustutkinto-osaston kirjasto
Aika Huhtikuu 2009	Tekstisivuja 28 Liitesivuja 7
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Nykyaikaisella taistelukentällä sodankuvan muutos, joukkojen mekanisoituminen ja rintamalinjojen hämärtyminen ovat kasvattaneet kohtaamishyökkäysten mahdollisuutta. Tällöin tarkkaa tietoa vihollisesta ei ole ja saatetaan törmätä hyökkäävään tai puolustukseen ryhmityneeseen viholliseen.</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on löytää eroja yhdysvaltalaisen ja suomalaisen mekanisoidun komppanian johtamisympäristöistä, hyökkäyksen suunnittelu- ja valmisteluvaiheen johtamisesta sekä taistelun johtamisesta hyökättäessä kohtaamistaisteluolosuhteissa.</p> <p>Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen. Aineisto on hankittu asiakirja- ja kirjallisuustutkimuksen keinoin molempien maiden ohjesäännöistä ja sotilaskirjallisuudesta. Havaintoja suomalaisen komppanian johtamisesta on täydennetty haastatteleamalla kokenutta panssarijääkärikomppanian päällikköä.</p> <p>Tutkimuksessa on ensin tutkittu molempien maiden ohjesääntöjä koskien mekanisoitujen joukkojen johtamista kohtaamistaisteluolosuhteissa. Näitä havaintoja on pyritty täydentämään tutkimalla uusimpia sotia ja kertausharjoituksia.</p> <p>Tärkeimpiä lähteitä ovat olleet yhdysvaltojen armeijan kenttäohjeet (field manuals), panssarijääkäriopas, sekä sotakokemuksista kertova Leadership and command on the battlefield.</p>	

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että molempien maiden taktiset toimintatavat ovat hyvin samankaltaisia. Suurimmat erot löytyvät maiden välillä organisaatioista ja johtamiskulttuurista. Komppanian avainhenkilöiden erilaiset tehtävät vaikuttavat itse komppanian johtamiseen.

Komppanian organisaatioon lisättävä ammattialiuupseerin virka yhdysvaltalaisen first sergeant mallin mukaisesti mahdollistaisi komppanian päällikön tehokkaamman johtamisen sekä komppanian varapäällikön tehtävän kuvan muuttumisen enemmän joukkojen taistelun johtamiseen.

AVAINSANAT

Johtaminen, Panssarijääkärit, Panssarijoukot

SUOMALAISEN JA YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN KOMPPANIAN JOHTAMISEN EROAVAISUUDET HYÖKÄTTÄESSÄ KOHTAAMISOLOSUHTEISSA

1 JOHDANTO	4
1.1 TUTKIMUKSEN TAUSTA JA AIHEEN ESITTELY	4
1.2 TUTKIMUSMENETELMÄ	5
1.3 LÄHTEET JA LÄHDEKRITIIKKI	6
1.4 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS, TUTKIMUSONGELMAT JA RAJAUS	7
1.5 TUTKIMUKSEN KESKEISIMMÄT KÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT	9
1.5.1 Johtamisympäristö ja Command and Control -järjestelmä	10
2 SUOMALAISEN PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN JOHTAMINEN	11
2.1 PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN JOHTAMISYMPÄRISTÖ.....	11
2.1.1 Organisaatio ja henkilöstö	11
2.1.2 Johtamisvälineet	12
2.1.3 Johtamisen erityispiirteitä	13
2.2 PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN HYÖKKÄYKSEN SUUNNITTELU JA VALMISTELU	14
2.3 PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN TAISTELUN JOHTAMINEN	15
2.4 SUOMALAISEN PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN JOHTAMISEN KÄYTÄNNÖN KOKEMUKSIA	16
3 YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN JALKAVÄKIKOMPPANIAN JOHTAMINEN	19
3.1 MEKANISOIDUN JALKAVÄKIKOMPPANIAN COMMAND AND CONTROL -JÄRJESTELMÄ	19
3.1.1 Organisaatio ja henkilöstö	20
3.1.2 Johtamisvälineet	22
3.1.3 Johtamisen erityispiirteitä	23
3.2 MEKANISOIDUN JALKAVÄKIKOMPPANIAN HYÖKKÄYKSEN SUUNNITTELU JA VALMISTELU	24
3.3 MEKANISOIDUN JALKAVÄKIKOMPPANIAN TAISTELUN JOHTAMINEN	26
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	27
5 LÄHDELUETTELO	31
6 LIITTEET	33
7 VIITTEET	40

SUOMALAISEN JA YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN KOMPPANIAN JOHTAMISEN EROAVAISUUDET HYÖKÄTTÄESSÄ KOHTAAMISOLOSUHTEISSA

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta ja aiheen esittely

Nykyaikaisessa sodankäynnissä joukot ovat pääosin mekanoituja ja ne liikkuvat hyvin nopeasti. Vaikka modernit tiedustelu- ja valvontasensorit tuottavat yhä enemmän tietoa vihollisesta ja omista joukoista, ovat yllättävät kohtaamisaistelut silti hyvin todennäköisiä. Yhdysvaltojen kenttäoppaiden mukaan kohtaamishyökkäys voi jopa olla hyökkäävän joukon ensikosketus puolustavaan joukkoon valmistellussa hyökkäyksessä. Suomalaisen ohjesäännön mukaan kohtaamisaistelu käydään kun kaksi hyökkäävää joukkoa törmäävät toisiinsa tai kun hyökkäävä joukko kohtaa puolustukseen ryhtyneen joukon.

Suomalaisen mekanoitun jalkaväkikomppanian juuret ovat jatkosodan panssaridivisioonassa. Sotien jälkeen ei suomalaista mekanoitua joukkoa ole käytetty tositilanteessa kotimaassa eikä esimerkiksi rauhanturvaamisoperaatioissa ulkomailla. Tämän vuoksi koulutuksessa käytettävä tieto ja sodanajan suunnitelmat perustuvat pääosin tutkimuksiin muiden maiden ohjesäännöistä ja kokemuksista.

Yhdysvaltojen armeija on käyttänyt mekanoituja joukkoja runsaasti viimeaikaisissa konflikteissa, kuten Irakin molemmissa sodissa 1990- ja 2000-luvulla. Sieltä saadut havainnot ja kokemukset mekanoitujen joukkojen käytöstä ovat arvokkaita tiedonlähteitä kehitettäessä myös suomalaista mekanoitujen joukkojen taktiikkaa.

Aikaisempia tutkimuksia mekanoituista joukoista ja niiden johtamisesta ovat esimerkiksi kadettialikersantti Tero Mikkosen tutkimus Panssarivaunujoukkueella vahvennetun panssarijääkärikomppanian johtaminen hyökkäyksessä ja panssaripataljoonan sisäisessä vastahyökkäyksessä. Mikkosen tutkimuksen johtopäätöksiä ovat panssaripataljoonan sisäiseen vastahyökkäykseen liittyen panssarijääkärikomppanian johtamisen eri vaiheet ja ominaisuudet.

Toinen aiheittani sivuava tutkimus on kadetti Vesa Juntusen Bagdadin taisteluiden vaikutus mekanoitun jalkaväkikomppanian taktiikkaan ja käyttöperiaatteisiin asutuskeskustaistelussa. Tutkimuksen johtopäätöksissä ilmenee, että mekanoitua jalkaväkikomppaniaa käytettiin

Bagdadin taisteluissa hyökkäys- ja reservitehtävissä. Komppanioita oli lisäksi vahvennettu panssarivaunujoukkueilla.

Oma tutkimukseni eroaa edellä mainituista varsinkin tyypiltään, eli tutkimukseni on vertaileva tutkimus. Lisäksi omat johtopäätökseni koostuvat kohtaamishyökkäyksen johtamisen eroavaisuuksista kahden eri maan välillä.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni päämenetelmä on kvalitatiivinen tutkimus, johon olen hankkinut aineistoni käyttämällä asiakirja- ja kirjallisuustutkimusta. Olen valinnut kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmäksi, koska siinä on lähtökohtana todellisen elämän kuvaaminen ja sen pyrkimyksenä on löytää ja paljastaa tosiasioita¹. Tutkimuksessani tämä tarkoittaa sitä, että tutkittavat asiat ovat todellisia tapahtumia, joiden lähtökohtia ovat kirjoitettu tieto sekä todellisen elämän tapahtumat. Vertailevan tutkimukseni päämääränä on löytää todellisia eroja molempien maiden johtamistoiminnassa.

Asiakirja- ja kirjallisuustutkimus sopi tutkimusmenetelmäksi työhöni, koska pääosa aineistostani on erilaisia asiakirjoja ja sotilaskirjallisuutta. Tutkimukseni perustana on kirjallisen ja digitaalisen aineiston kerääminen useista eri lähteistä. Aineistoa olen analysoinut teemoittelun kautta, sillä sen avulla tutkimuksen havainnot eri maiden välillä ovat vertailukelpoisempia ja antavat siten luotettavampia tuloksia. Tutkimuksessa käytettyinä teemoina ovat olleet johtamisympäristö, hyökkäyksen suunnittelu ja valmisteluvaihe sekä taistelun johtaminen. Aineiston vertailun, tulkinnan ja analysoinnin kautta on ollut mahdollista löytää eroja molempien maiden johtamisessa ja samalla saada lähtökohdat itse tutkimuksen tekemiselle.

Kirjallisen aineiston lisäksi suoritin kokeneen panssarijääkärikomppanian päällikön haastattelun saadakseni aineistoa suomalaisten käytännön kokemuksista kohtaamishyökkäyksestä. Haastattelu suoritettiin joulukuussa 2008 ja siinä käytetyt kysymykset ovat liitteessä 1. Haastattelu on kirjoitettu tämän jälkeen puhtaaksi ja litteroitu käsittelyä varten. Tästä muodostunut aineisto on analysoitu lopuksi käyttäen tutkimukseni yleistä teemoittelua.

1.3 Lähteet ja lähdekritiikki

Tärkeimpiä käyttämiäni lähteitä ovat Panssarijääkäri Opas (2000), Field Manual 71-1 Tank and Mechanized Infantry Company Team (1998) sekä Field Manual 6-0 Mission Command: Command and Control of the Army (2003). FM 71-1 on vanhentunut ohjesääntö, jonka päivitetty versio on FM 3-90.1. Valitettavasti tämä ohjesääntö on turvaluokiteltu, eikä sitä ole ollut mahdollista saada nähtäväksi. Lisäksi yksi tärkeimmistä lähteistäni on Leadership and Command on the Battlefield: Battalion and company (1993), joka käsittelee pataljoonan komentajien ja komppanian päälliköiden kokemuksia joukkojen johtamisesta Persianlahden sodassa 1991.

Ohjesääntöjä pidetään yleisesti luotettavina ja molempien maiden ohjesäännöissä on tarkastajien ja hyväksyjien merkinnät. Ohjesäännöt eivät kuitenkaan kerro välttämättä sitä, miten joukko todellisuudessa toimii. Ne ovat vain koulutusta varten kehitettyjä kyseisen alan perusteoksia ja pyrkivät kertomaan sen, miten joukon on haluttu toimivan tositilanteessa. Tutkimukseni ensimmäiseen pääongelmaan ohjesäännöt antavat selkeän vastauksen, sillä molemmilla mailla ohjesäännöt edustavat vertailukelpoisia kohteita. Ohjesääntöjä ei voi kuitenkaan käsitellä tavallisen lähteen tapaan, sillä tietyn joukon toiminnan ohjaamiseksi on kirjoitettu vain yksi ohjesääntö ja sitä pidetään yleensä kiistattomana lähteenä. Tämä johtaa siihen, että ohjesääntöjä vertailtaessa lähteet eivät ole kovinkaan monipuolisia.

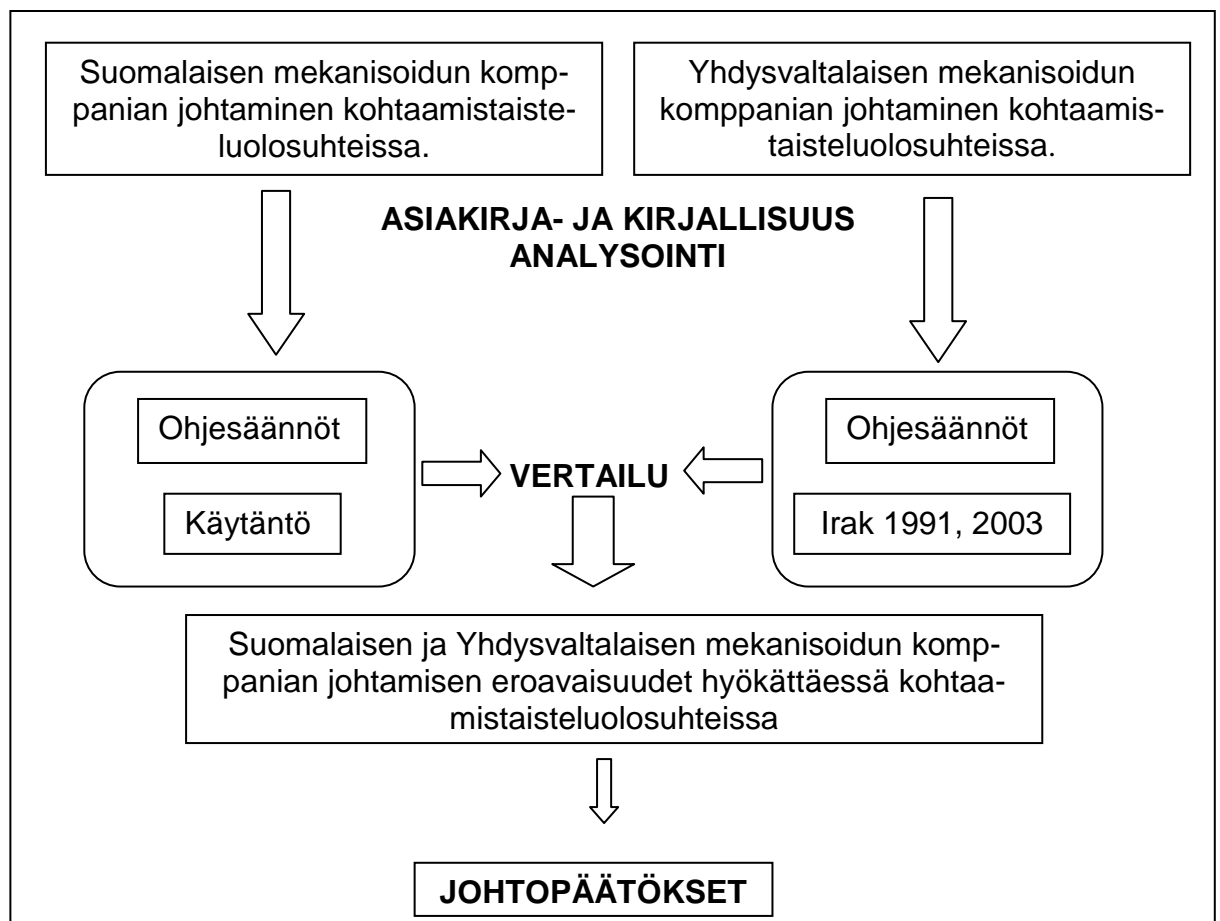
Panssarijääkäri Opas on tällä hetkellä ainoa panssarijääkärikomppanian hyökkäystä käsittelevä opas, mutta sen sisältämä tieto on osin vanhentunutta. Koulutuskäytössä kyseinen opas ei ole enää Panssariprikaatin Panssarijääkärikomppaniassa, vaan yksikkö käyttää omia koulutusoppaitaan.² Oppaan sisältämät asiat ovat periaatteiltaan oikeita, mutta esimerkiksi organisaatiota koskevat tiedot ovat vanhentuneita. Opas käsittelee panssarijääkärikomppaniaa panssaripataljoonan osana, vaikka nykyisin komppania kuuluu mekanisoidun taisteluosaston organisaatioon.

Suomessa panssarijääkäreitä kouluttavia yksiköitä on vain kaksi, kun taas Yhdysvalloissa mekanisoituja joukkoja kouluttavia yksiköitä on kymmeniä. Tämän vuoksi yhteistä linjaa edustavan oppaan merkitys Suomessa on pienempi kuin Yhdysvalloissa, eikä kyseistä opasta ole ollut tarpeellista päivittää. Tutkimukseni tarpeisiin Panssarijääkäriopas kuitenkin soveltuu, sillä vertailukohtana oleva Yhdysvaltalainen ohjesääntö on myös vanhentunutta ja samalta aikakaudelta.

Haastattelun tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten suomalaista mekanoitua komppaniaa on johdettu tai tullaan johtamaan käytännössä eli kertausharjoituksissa. Haastateltu yksikön päällikkö on johtanut 12 komppaniatason hyökkäystä ja kouluttanut panssarijääkärikomppanian kohtaamishyökkäystä useita vuosia. Haastateltavaa henkilöä pyydettiin vastaamaan esitettyihin kysymyksiin omien kokemustensa pohjalta. Haastattelusta saatu aineisto vastaa hyvin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Yhdysvaltalaisen ohjesäännön lisäksi tutkimuksessa on käytetty sotakirjallisuutta Persianlahden sodista, jotta uusimmissa operaatioissa ilmenneet poikkeavuudet ohjesäännössä kirjoitettuun tulisivat esille. Kyseisiä havaintoja on syytä tarkastella kriittisesti sillä ne ovat vain yksittäisistä kirjoista, eikä niitä ole varmennettu useammasta lähteestä, johtuen havaintojen vähäisestä määrästä.

1.4 Tutkimuksen viitekehys, tutkimusongelmat ja rajaus

Kuva 1. Tutkimuksen viitekehys.

Tutkimukseni päätutkimusongelma on selvittää mitä eroja on yhdysvaltalaisen ja suomalaisen mekanisoidun komppanian johtamisessa hyökättäessä kohtaamisolosuhteissa. Tähän kysymykseen vastaus muodostuu seuraavien apukysymysten pohjalta:

1. Miten mekanisoitujen komppanioiden johtaminen eroaa kohtaamistaisteluolosuhteissa ohjesääntöjen mukaan?
 - a. Miten komppanioiden johtamisympäristöt eroavat toisistaan?
 - b. Miten joukkojen hyökkäyksen suunnittelu ja valmistelu eroaa?
 - c. Miten taistelun johtaminen eroaa?

2. Miten mekanisoituja komppanioita on johdettu käytännössä ja miten nämä eroavat toisistaan?
 - a. Miten yhdysvaltalaista mekanisoitua komppaniaa on johdettu hyökättäessä kohtaamisolosuhteissa Persianlahden sodissa vuosina 1990 ja 2003?
 - b. Miten suomalaista panssarijääkärikomppaniaa johdetaan hyökättäessä kohtaamisolosuhteissa?
 - c. Mitä eroja näissä toimintatavoissa on?

Olen rajannut tutkimukseni käsittelemään Yhdysvaltojen sotakokemuksia vain Persianlahden sotiin, koska näissä mekanisoitujen joukkojen käyttö oli yleistä ja ne ovat tuoreimpia tapauksia. Käsiteltävä suomalainen mekanisoitu komppania on Mekanisoidun Taisteluosaston Panssarijääkärikomppania.

Komppanioiden johtamisen olen rajannut koskemaan vain sen johtamisympäristöä, hyökkäyksen suunnittelu- ja valmisteluvaihetta sekä taistelun johtamista. Mielestäni nämä aihealueet riittävät selittämään perustellusti tärkeimmät komppanian johtamisen osa-alueet, joista maiden väliset johtamisen eroavaisuudet löytyvät.

Yksi merkittävä tekijä komppanioiden eroavaisuuksissa on organisaatiokulttuurissa. Yhdysvaltojen armeija on ammattiarmeija, jossa kaikkien tasojen johtajat ja alaiset ovat toimineet yhdessä useita vuosia ja heitä on koulutettu toimimaan yhdessä. Suomalainen panssarijääkärikomppania puolestaan koostuu asevelvollisista varusmiespalveluksen suorittaneista reserviläisistä, jotka ovat saaneet kuuden tai kahdentoista kuukauden peruskoulutuksen. Komppanian päällikkö on upseerin koulutuksen saanut palkattuun henkilöstöön kuuluva, joka pääasiallis-

ti kouluttaa varusmiehiä panssarijääkäreiksi. Sotatilan lähestyessä reserviläiset pyritään kutsumaan hyvissä ajoin lisäkoulutukseen, jonka kesto vaihtelee vallitsevan tilanteen mukaan muutamasta kuukaudesta yhteen vuoteen. Tämän aikana joukko pyritään kouluttamaan sota-vaaliksi sen omien johtajien toimesta käyttäen joukon omaa kalustoa.

Vaikka tämä tekijä on hyvin merkittävä ero maiden välillä, olen rajannut sen pois tutkimukseni, enkä käsittele sitä kuin lyhyesti johtopäätöksissä. Asevelvollisuusarmeijan ja ammattiarmeijan vertaaminen tällaisenaan on hyvin vaikeaa. Reserviläisistä muodostuvan komppanian lopullisen ammattitaidon tasoa ei pysty näillä perusteilla selvittämään. Lisäksi aihealue vaatisi toisen tutkimuksen mittaisen käsittelyn, eikä ole täten kandidaatin työhön soveltuva.

Mekanisoidun komppanian johtamista tarkastellaan sodan ajan johtamisen näkökulmasta. Tämä näkökulma on edelleen rajattu koskemaan ensisijaisesti komppanian päällikön johtamista. Tästä alempien johtoportaiden johtamista käsitellään vain siinä määrin, missä se vaikuttaa komppanian päällikön johtamiseen.

Kohtaamishyökkäyksen johtamisella ymmärretään niitä toimia joita komppanian päällikkö on tehnyt suunnitellessaan hyökkäystä, valmistautuessaan siihen komppaniansa kanssa ja johtaessaan varsinaisen hyökkäyksen aikana komppanian taistelua.

1.5 Tutkimuksen keskeisimmät käsitteet ja määritelmät

Kohtaamistaistelu: hyökkäykseen kohtaamisoloissa joudutaan silloin, kun komppania edetessään joutuu taisteluun liikkeellä olevaa vastustajaa vastaan. (Suomalainen määritelmä).³

Kohtaamistaistelu: Kosketukseen liikkumisen tavoite on vihollisen löytäminen. Kun tämä tapahtuu, päälliköt taistelevat kohtaamistaistelun. Säilyttääkseen toiminnan vapauden kosketuksen synnyttyä (ensisijaista aloitteen säilyttämiseksi), päälliköt sijoittavat kärkeen oma-varaisen joukon, joka löytää ja sitoo vihollisen. (Yhdysvaltalainen määritelmä).⁴

Tässä tutkimuksessa kohtaamistaistelulla tarkoitetaan hyökkäystä, jossa vihollisen tarkka sijainti ei ole tiedossa. Komppania voi tällöin joutua hyökkäämään etenevää tai puolustukseen ryhtynyttä vihollista vastaan.

Panssarijääkärikomppania (vanha organisaatio): Organisaatioon kuuluu komppanian päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, komento- ja huoltojoukkue sekä kolme panssarijääkärijoukkuetta. Panssariataljoonan osana taistelevaa panssarijääkärikomppaniaa voidaan käyttää mm. valmisteltuun hyökkäykseen, vihollisen lyömiseen kohtaamisolosuhteissa sekä toimintaan reservinä.⁵ Käsittelen tutkimuksessani myös panssarijääkärikomppanian vanhaa organisaatiota, koska toinen lähteistäni (PsjOpas) käsittelee organisaatiota tällaisena.

Panssarijääkärikomppania (nykyinen organisaatio): Organisaatioon kuuluu komppanian päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, komento- ja tukijoukkue, huoltojoukkue sekä neljä panssarijääkärijoukkuetta.⁶

1.5.1 Johtamisympäristö ja Command and Control -järjestelmä

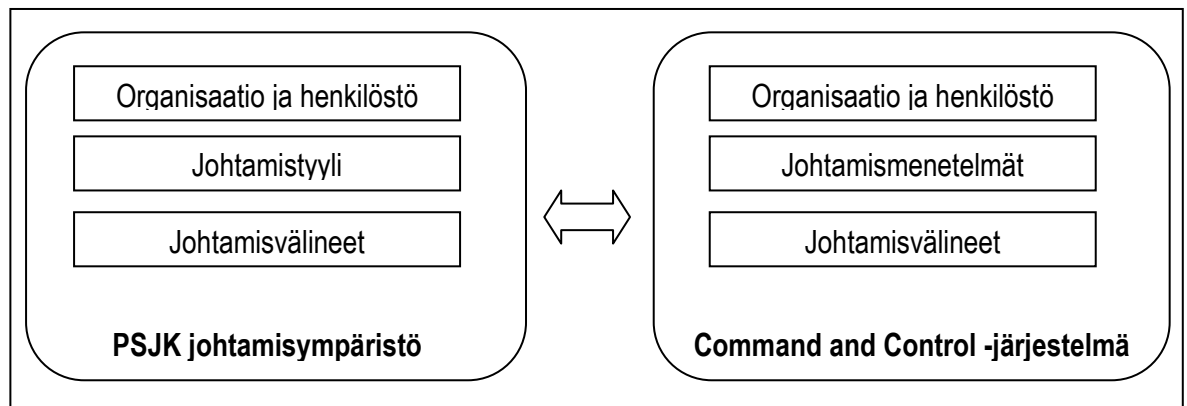
Johtamisympäristön voi määritellä monella tavalla. Marco Krogarsin mukaan johtamisympäristö on organisaation, organisaatiokulttuurin, organisaation toiminnan ja toimintaympäristön muodostama kokonaisuus.⁷ Toisen määritelmän mukaan se muodostuu organisaation sisäisestä ja ulkoisesta toimintakentästä ja niissä samanaikaisesti vaikuttavista vakaista ja epävakaista voimista.⁸

Käsittelen tutkimuksessani johtamisympäristöä suppeana käsitteenä aiheen yksinkertaistamiseksi. Tutkimuksessani johtamisympäristö koostuu organisaation rakenteesta ja organisaation kulttuurista. Näiden kahden osa-alueen käsittely riittää antamaan kuvan molempien maiden johtamisympäristöistä. Toimintaympäristö tutkimuksessani on sodanajan toimintaympäristö, joten sen erillinen käsittely voidaan jättää tekemättä. Organisaation toimintaa käsitellään tarkemmin tutkimuksen muissa kappaleissa.

Organisaation kulttuurin rajaan tutkimuksessani käsittämään johtajan johtamistyylin sekä johtamisen erityispiirteet. Käsittelen lisäksi johtamisympäristön yhteydessä johtamisvälineitä, koska niiden kautta johtaja vaikuttaa johtamisympäristössään. Lisäksi niitä analysoimalla on mahdollista selittää eroja maiden välisessä johtamistoiminnassa.

Command and Control -järjestelmä (C2) koostuu kahdesta keskinäisriippuvuudessa olevasta komponentista: päällikön johtamisesta ja johtajuudesta sekä C2-järjestelmästä. Command tarkoittaa ihmisten johtamista ja control asioiden johtamista. C2-järjestelmä käsittää organi-

saation henkilöstön, johtamisvälineet ja johtamismenetelmät.⁹ Vertaan tutkimuksessani mekanisoidun jalkaväkikomppanian C2-järjestelmää panssarijääkärikomppanian johtamisympäristöön, koska edellä mainittujen perustelujen pohjalta termit ovat vertailukelpoisia.

Kuva 2. PSJK:n johtamisympäristön ja Command and Control –järjestelmän vertailtavuus.

2 SUOMALAISEN PANSSARIJÄÄKÄRIKOMPPANIAN JOHTAMINEN

2.1 Panssarijääkärikomppanian johtamisympäristö

Panssarijääkärikomppanian johtamisympäristö muodostuu linjaorganisaation mukaisesti järjestäytyneestä komppanian henkilöstöstä, komppanian monipuolisesta johtamisvälineistöstä sekä panssarijääkärikomppanialle tyypillisistä johtamisen erityispiirteistä. Panssarijääkärikomppanian johtamisympäristö vastaa toimintaympäristön ja taistelujen erityispiirteiden asettamiin vaatimuksiin komppanian johtamisesta.

2.1.1 Organisaatio ja henkilöstö

Panssarijääkärikomppaniaan kuuluvat komppanian päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, komento- ja huoltojoukkue sekä kolme panssarijääkärijoukkuetta.¹⁰ (Liite kaksi, *Panssarijääkärikomppanian organisaatiokaavio*).

Komppanian päällikkö johtaa panssarijääkärikomppaniaa panssaripataljoonan komentajalta saamansa tehtävän mukaisesti. Komppanian päällikkö vastaa komppanian johtamisesta ja kouluttamisesta.¹¹ Päällikön apuna komppanian johtamisessa ovat komppanian varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, panssarijääkärijoukkueen johtajat sekä komppanian vääpeli.

Komppanian varapäällikkö vastaa päällikön antamien käskyjen mukaisesti panssarijääkärikomppanian taisteluvälmiudesta. Yleensä varapäällikkö johtaa valmistelut ja ottaa yhteydet naapureihin. Varapäällikkö johtaa komppanian taistelua tukevia osia.¹² Komppanian päällikön kaatuessa komppanian varapäällikkö johtaa panssarijääkärikomppanian taistelua. Päällikön on pidettävä varapäällikkönsä tilanteen tasalla ja tietoisena taistelusuunnitelmastaan.

Panssarijääkärikomppanian epäsuorantulen johtamisesta vastaa tulenjohtopäällikkö käytössään tulenjohtoryhmä. Ryhmä liikkuu tulenjohtopanssarivaunulla tai jalan komppanian päällikön mukana.¹³

Panssarijääkärijoukkueen johtaja vastaa joukkueen johtamisesta, kouluttamisesta ja taisteluvälmiudesta. Joukkueen johtaja pitää päällikön selvillä oman joukkueensa taistelukyvystä ja tilanteesta.¹⁴

Komento- ja huoltojoukkue vastaa komppanian johtamisedellytysten ja taistelukyvyn ylläpidosta sekä huollosta. Panssarijääkärikomppanian vääpeli on komento- ja huoltojoukkueen johtaja. Komento- ja huoltojoukkueeseen kuuluvat komentoryhmä, radioautoryhmä, tulenjohtoryhmä, panssarihuoltoryhmä, taisteluvälineryhmä, lääkintäryhmä ja talousryhmä.¹⁵ Komento- ja huoltojoukkue vastaa muun muassa komppanian johtamispaikkojen ja johtamisyhteyksien perustamisesta.

2.1.2 Johtamisvälineet

Panssarijääkärikomppanian päälliköllä on käytössään seuraavia johtamisen keinoja:¹⁶

1. ennalta sovitut ja harjoitellut toimintamenetelmät
2. suulliset käskyt
3. vahvistetut ja ennalta sovitut merkit
4. lähettiyhteydet
5. radiot
6. tilanteeseen sopiva taistelujaotus
7. oma esimerkki.

Panssarijääkärikomppanian tärkein johtamisväline on radio. Taisteluiden nopeudesta johtuen pääosa radioverkossa tapahtuvasta viestiliikenteestä on selkokielistä. Viestiliikenne on lyhyttä ja kurinalaista, ja se perustuu ennalta käskettyihin kutsuihin. Tällöin vaikeutetaan vihollisen signaalitiedustelulle paljastumista ja sen häirintää.¹⁷

Päällikkö käyttää radioliikenteessä paikanpeittämismenetelmän pisteitä, viestiperusteissa määrättyjä kutsuja sekä ennalta sovittuja toimintakoodeja johtaessaan komppaniaa. Tämä nopeuttaa ja selkeyttää käskyjen antamista.

Päälliköllä on johtamisessaan apuna komentoryhmä komentovaunuineen sekä radioautoryhmä. Päällikön varavaununa toimii ensimmäisen jääkärijoukkueen johtajan vaunu, joka on samanlainen kuin komentoryhmän vaunu.¹⁸

2.1.3 Johtamisen erityispiirteitä

Panssarijääkärikomppaniassa ylemmän johtoportaan taisteluajatuksen ja päämäärän ymmärtäminen on kaiken johtamisen perusta. Tätä toteuttavat komppanian päällikkö, joukkueen johtaja sekä ryhmänjohtajat kukin omassa johtamistoiminnassaan. Tällainen johtamiskulttuuri on panssarijoukoissa pakollista, sillä taistelut ovat liikkuvia ja kiivastempoisia, ja sen avulla nopeutetaan joukon kokonaistoimintaa.¹⁹

Kohtaamistaistelutilanteessa panssarijääkärikomppanian päällikön johtamistoiminta tähtää pataljoonan komentajan antaman tehtävän ja taisteluajatuksen täyttämiseen. Päällikkö itse päättää miten komppania saavuttaa sille annetut tehtävät.

Päällikkö ohjaa alaiensa päätöksentekoa oikeaan suuntaan antamalla käskyissään toimintaohjeita eri tilanteisiin. Tämä myös nopeuttaa joukon toimintaa, sillä johtajilla on heti tiedossa oikea toimintatapa esimerkiksi joukon joutuessa yllättävästi kosketukseen vihollisen kanssa.

Persianlahden sodassa päälliköt pyrkivät tekemään oman taisteluajatuksensa mahdollisimman selväksi alaisilleen ja harjoituttamaan joukkoja ennen taistelua. Tämän jälkeen päällikön ei tarvinnut puuttua alaiensa tekemisiin ja alaiset pystyivät keskittymään itse taisteluun.²⁰

2.2 Panssarijääkärikomppanian hyökkäyksen suunnittelu ja valmistelu

Päällikkö aloittaa hyökkäyksen suunnittelu- ja valmisteluvaiheen saatuaan ylemmältä johtoportaalta tehtävän. Toiminnan nopeuttamiseksi päällikkö käskää alaisilleen esikäskyt, joiden täytäntöönpano tapahtuu varapäällikön johtamana päällikön suunnittelun aikana. Johtamisen nopeuttamiseksi päällikkö on voinut jo aikaisemmin kouluttaa ja harjoituttaa alaisilleen toimenpiteitä valmisteluvaiheessa.²¹

Käskyn suunnittelussa päällikön on otettava huomioon kohtaamistaisteluiden nopeus sekä mahdollisesti syntyvät sekaannukset ja yhteyskatkot. Käskyjen on oltava sellaisia, että hänen alaisensa osaavat toimia taistelussa niiden mukaisesti, vaikka yhteyttä päällikköön ei olisi-kaan.²²

Päällikön laatimaan käskyyn sisältyvät seuraavat tiedot:²³

1. vihollinen
2. ylemmän johtoportaan tehtävä ja taisteluajatus
3. joukon ja sen vahvennusten tehtävä ja taisteluajatus
4. missä ja milloin joukko tehtävänsä toteuttaa
5. mihin joukon tulee valmistautua tehtävässään tai sen jälkeen
6. keiden kanssa joukko on yhteistoiminnassa
7. miten joukon tehtävän toteuttamista tuetaan.

Päällikön taisteluajatus perustuu suunniteltuihin tulenkäytönjärjestelyihin ja siihen sidottuun komppanian ryhmytykseen ja liikkeeseen taistelun eri vaiheissa. Tulenjohtopäällikölle komppanian päällikkö antaa päätöksensä perusteella vaatimukset komppanian hyökkäyksen tukemisesta taistelun eri vaiheissa. Varapäällikölle päällikkö käskää vaatimukset hyökkäyksen tukemisesta.²⁴

Komppanian päällikkö johtaa panssaripataljoonan komentajan käskyjen mukaisesti komppanian salaamiseen, harhauttamiseen, suojaamiseen ja suojautumiseen liittyvät toimenpiteet. Kohtaamistaistelussa tällaisia ovat radiotaajuuksien ja -kutsujen vaihdot viestiperusteiden mukaisesti, kurinalainen ja lyhyt viestiliikenne, etukäteen käskettyjen toimintakoodien käyttö paikanpeittämiseen ja tärkeimpien tilanneilmoitusten antamiseen sekä viestisalaamislaitteiden käyttö.²⁵

Taistelujaotuksen muodostamiseen vaikuttavat seuraavat tekijät:²⁶

1. tilanne, saadut vahvennukset ja mahdolliset komppanian luovuttamat alistukset
2. komppanian tehtävä ja pataljoonan taisteluajatus
3. tiedot vihollisesta
4. tuleva taistelulaji
5. tehtävän toteuttamisen suojaaminen
6. olosuhteet, joissa tehtävä toteutetaan.

Panssarijääkärikomppanian ryhmitys kohtaamishyökkäyksessä on kärkiryhmitys. Kärkiryhmityksessä kärkijoukkue on muita edempänä komppanian komento-osien seurattessa sen perässä. Hyökättäessä kohtaamisolosuhteissa kärkijoukkueen ryhmitys on joko kärkiryhmitys, portaittainen, ryhmärivi tai saattoryhmitys.

Komppanian päällikkö tahdittaa kärkijoukkueen vaihtamisen liikkeen aikana. Tilanteen mukaan kärkijoukkueena voidaan käyttää esimerkiksi aukeavoittoisessa maastossa alistettua panssarivaunujoukkuetta tai peitteisessä maastossa panssarijääkärijoukkuetta.²⁷

2.3 Panssarijääkärikomppanian taistelun johtaminen

Hyökättäessä kohtaamistaisteluolosuhteissa vihollisen tarkka sijainti ei ole tiedossa ja panssarijääkärikomppania voi joutua hyökkäämään etenevää tai puolustukseen ryhmittynyttä vihollista vastaan. Kosketus viholliseen pyritään hankkimaan ensisijaisesti tiedustelulla tai kärkijoukkueen taistelulla.²⁸ Kärkijoukkueen johtajan antaman ilmoituksen mukaisesti komppanian päällikkö valitsee etukäteen harjoitellun toimintamallin. Se voi olla nopea puolustus, hyökkäys päin tai koukkaus sivulta.

Panssarijääkärikomppanian päällikkö seuraa taistelun aikana tilanteen kehittymistä radioverkon kautta ja täydentää sitä omilla havainnoillaan. Tiedot toimivat perustana hänen omalle tilanteenarvioinnilleen ja päätöksenteolle, joiden pohjalta hän johtaa komppaniaa. Kärkijoukkueen saatua taistelukosketuksen komppanian päällikkö siirtyy kärkijoukkueen ryhmitykseen, jossa hän muodostaa tilannekuvan kärkijoukkueen johtajan selostuksen sekä omien havaintojensa perusteella. Hän ilmoittaa välittömästi pataljoonan komentajalle kohtaamisesta sekä siitä, mitä hän aikoo tehdä.²⁹

Päällikön johtamispaikka taisteluiden aikana on sellaisessa paikassa mistä hän saa tehtyä parhaiten havaintoja taistelun kulusta sekä missä on tärkeintä saada komppanian taistelussa ratkaisu aikaan. Hänen on pystyttävä myös tahdittamaan komppanian tulenkäyttöä sekä liikettä paikaltaan. Tulenjohtopäällikkö on aina siellä missä komppanian päällikkökin. Varapäällikkö johtaa taisteluiden aikana komppanian tukevia osia.³⁰

Lähettyyhteyksiä käytetään johtamiseen taistelunaikana radioliikenteen ollessa epävarmaa, häirittyä tai vastaanottajan ollessa tavoittelemattomissa. Panssarijääkärikomppania käyttää joukkueiden lähettejä tarpeen mukaan.³¹

Taistelun aikana päällikön käskyihin sisältyvät seuraavat tiedot:³²

1. tilanne (viimeiset vihollistiedot ja omien joukkojen toiminta)
2. tehtävä, tavoite ja taisteluajatus (oman joukon ja ylemmän johtoportaan tehtävä)
3. tukeminen (miten joukkoa tuetaan ja miten yhteistoiminta toteutetaan)
4. johtaminen (toimintaohjeet, johtamiseen ja viestitoimintaan liittyvät asiat).

2.4 Suomalaisen panssarijääkärikomppanian johtamisen käytännön kokemuksia

Mekanisoidun taisteluosaston panssarijääkärikomppania on ohjesäännössä esitettyä komppaniaa vahvempi nelijakoinen komppania, joka taistelee yleensä ristiin alistettuna tai yksikköparina panssarivaunukomppanian kanssa. Komppaniaan kuuluu komppanian päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, neljä panssarijääkärijoukkuetta, komento- ja tukijoukkue sekä huoltojoukkue.³³

Organisaatiossa olevat oleellimmat erot ohjesäännössä esitettyyn panssarijääkärikomppaniaan ovat neljä taistelevaa joukkuetta, komento- ja tukijoukkueessa olevat panssaritorjuntaryhmä ja tulitukiryhmä sekä erillinen huoltojoukkue, jossa on kaksi muonitusryhmää. Komppanian vahvuus on 18 upseeria, 69 aliupseeria ja 162 miehistön jäsentä (yhteensä 242).

Panssarijääkärikomppanian johtamisessa avainhenkilöitä ovat komppanian päällikkö, varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö sekä joukkueiden johtajat. Tulenjohtopäällikkö toimii komppanian päällikön ensimmäisenä sijaisena taistelussa, mikä poikkeaa ohjesäännöissä esitetystä. Tämä siksi, että tulenjohtopäällikkö on koko ajan päällikön ja taistelevien joukkojen välittömässä läheisyydessä, kun taas varapäällikkö on taaempaan huollon osien mukana seuraamassa

yleistilannetta. Varapäällikön tehtävänä on vastata huollon ja komento-osien yleisjärjestelyistä sekä komppanian johtamisesta lähtöalueella päällikön ollessa poissa. Varapäällikköä käytetään myös johtamaan mahdollisesti erillissuuntaan suunnattavaa joukkoa.³⁴

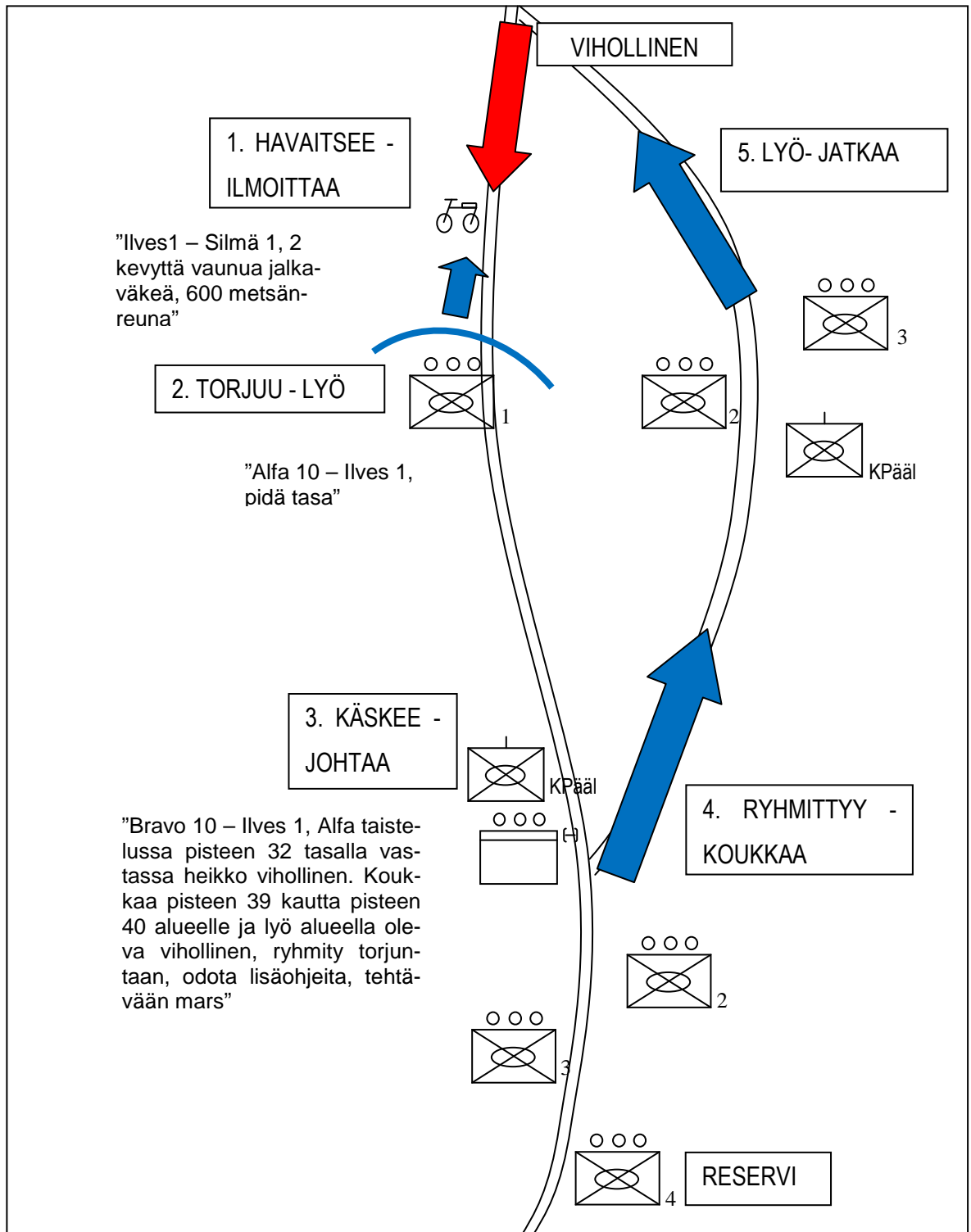
Hyökkäyksen suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa komppanian johtamisesta vastaa päällikkö, mutta varapäälliköllä on hyvin tärkeä rooli yleisjärjestelijänä sekä komppanian huoltamisen järjestelijänä. Lähtöalueella päällikön tärkein johtamistoiminta on hyökkäyskäsken antaminen. Se annetaan yhteiskäskenä siten, että paikalla ovat varapäällikkö, tulenjohtopäällikkö, joukkueiden johtajat ja varajohtajat, erillisryhmien johtajat sekä muut komppanian avainhenkilöt.

Hyökkäyskäsken tärkein asia on saada kaikille alijohtajille ja joukoille käskettyä tehtävä sekä taistelujatous.³⁵ Hyökättäessä kohtaamistaisteluolosuhteissa käsketty tehtävä ei voi olla tarkka, koska tasaa, jossa vihollinen kohdataan, ei tiedetä. Yleensä joukkueille lähtöalueella käsketäänkin tehtäväksi vain esimerkiksi KOHTAA, LYÖ, VALMISTAUDU.³⁶ Taistelujatouksella on käskyssä myös suuri merkitys, sillä sen avulla vältetään turhaa johtamista ja voidaan saada taistelun alkaessa kymmenien sekuntien aikavoitto.

Komppanian päällikön johtamispaikka marssin aikana on kärkijoukkueen takana omassa komentovaunussaan. Tulenjohtopäällikkö on joko päällikön vaunun takakannella tai omassa tulenjohtovaunussaan päällikön välittömässä läheisyydessä. Komppanian varapäällikkö siirtyy omalla vaunullaan taistelevien joukkueiden takana huollon ja komento-osien ryhmityksessä.

Komppanian taistelun aikainen johtaminen perustuu aktiiviseen radioiden käyttöön tilanneilmoitusten ja käskyjen välittämisessä. Panssarijääkärikomppaniassa ovat kaikki joukot samassa radioverkossa, jotta tilanneilmoitukset ja päällikön käskyt välittyisivät kaikille. Tämä yhtenäistää komppanian johtamista, koska kaikilla joukoilla on samat tiedot vihollisesta ja omien joukkojen liikkeistä. Joukkojen käskyttäminen myös nopeutuu tämän ansiosta, koska esimerkiksi joukkueessa ryhmien ja vaunujen johtajat kuulevat joukkueenjohtajan saaman käsken ja pystyvät aloittamaan toiminnan suoraan sen jälkeen. Joukkueen joutuessa kiivaisiin taisteluihin se siirtyy eri käskyllä omalle taajuudelleen, jolloin komppanian verkko vapautuu muiden käyttöön. Viestittämisen etuoikeus on aina ensisijaisesti komppanian päälliköllä ja taistelussa olevilla johtajilla. (*Liite viisi, Panssarijääkärikomppanian radiotähti*)

Taistelun aikana käytetään myös lähettejä välittämään päällikön suullisia tai kirjallisia käskyjä. Komppanian päällikön läheisyydessä on jatkuvasti lähetti-aliupseeri ja kaksi tai kolme lähettä moottoripyörillä valmiina tiedustelemaan sivusuunnissa tai välittämään viestejä. Taistelun aikana on myös mahdollista, että päällikkö käy itse komentovaunullaan tai moottoripyörällä käskemässä henkilökohtaisesti joukkoja, mutta vain siinä tapauksessa, että mikään muu yhteys ei toimi ja tehtävän tyyppi edellyttää sitä.³⁷

Kuva 3. Kohtaamistaistelun vaiheet ja päällikön johtaminen

Päällikön johtamispaikka taistelun aikana on kärkijoukkueen takana. Kun koukkaava osasto lähtee liikkeelle ja kärjessä oleva joukkue vaihtuu toiseen, siirtyy myös päällikkö uuden kärjessä liikkuvan osaston taakse. Hyökkäävän osan jalkauttaessa päällikkö jalkauttaa itsensä ja läheisyydessä olevat komento-osien ryhmät ja siirtyy johtamaan taistelua 50-80 metriä kärjessä olevan joukkueen taakse.³⁸

Taistelun aikana päällikkö käyttää tilanteen mukaista johtamisprosessia.³⁹ Taistelukosketuksen jälkeen päällikön johtaminen perustuu kartan ja maaston havainnointiin sekä ilmoitusten pohjalta tehtyyn tilanteen arviointiin ja päätökseen. Johtamisen tärkein tavoite tässä vaiheessa on saada kaikki toiminta nopeasti käyntiin. Alijohtajat toimivat välittömästi lähtöalueella saadun hyökkäyskäskyn ja päällikön taisteluajatuksen mukaisesti. Komppanian johtamista helpottaa ja nopeuttaa ennalta harjoitellut perustaistelumenetelmät, joiden avulla lyhyellä käskyllä komppania saadaan liikkeelle ja oikeaan ryhmitysmuotoon päällikön päätöksen mukaisesti.

Päällikön johtaminen on kontrolloivaa koko hyökkäyksen ajan.⁴⁰ Joukkueenjohtajat vastaavat taistelun voittamisesta päällikön antamien vaatimusten mukaisesti. Päällikkö käyttää omia erillisryhmiä, kuten panssarintorjuntaryhmää, auttamaan joukkuetta tai lisätäkseen painetta haluamalleen alueelle.

3 YHDYSVALTALAISEN MEKANISOIDUN JALKAVÄKIKOMPPANIAN JOHTAMINEN

3.1 Mekanisoidun jalkaväkikomppanian command and control -järjestelmä

Yhdysvaltojen ohjesääntöjen mukaan komentajat eivät yksin pysty johtamaan joukkojaan, ellei kyseessä ole yksinkertaisia ja pieniä organisaatioita. Komentajan apuna on command and control (C2) -järjestelmä, jonka tehtävänä on luoda ja ylläpitää tilannekuvaa, tukea päätöksentekoa parantamalla sen nopeutta ja tarkkuutta sekä tukea toimeenpanevan tiedon valmistelua ja viestittämistä.⁴¹

3.1.1 Organisaatio ja henkilöstö

Henkilöstö on C2 järjestelmän tärkein osatekijä⁴². Henkilöstöksi C2 järjestelmässä lasketaan kaikki ne henkilöt, jotka auttavat päällikköä tai johtavat joukkoja päällikön puolesta. Tässä kappaleessa on käsitelty näiden avainhenkilöiden ja heidän tehtävien lisäksi mekanisoidun jalkaväkikomppanian organisaatio.

Taisteluosaston komentaja ristiinalistaa alaisuudessaan olevat panssarivaunu- ja mekanisoidut jalkaväkikomppaniat perustuen omaan arvioonsa tilanteesta ja tehtävästä.⁴³ Muodostetuissa komppanioissa on joko yksi joukkue panssarivaunuja ja kaksi joukkuetta mekanisoitua jalkaväkeä, tai toisinpäin. Tällaisia organisaatioita on käytetty Persianlahden sodassa vuonna 1991⁴⁴ sekä vuonna 2003⁴⁵.

Mekanisoidussa jalkaväkikomppaniassa on viisi upseeria ja 120 miehistön jäsentä (aliupseerit mukaan laskettuna). Komppaniaa johtaa komppanian päällikkö apunaan varapäällikkö ja first sergeant (1SG). Komppanian huoltamisesta vastaavat asemestari sekä vääpeli.⁴⁶ Muita komppanian avain henkilöitä ovat tulenjohtaja, viestialiupseeri, NBC-aliupseeri, huoltoryhmänjohtaja, lääkintäaliupseeri ja master gunner.⁴⁷ Mekanisoidun jalkaväkikomppanian organisaatio on esitetty liitteessä kolme.

Komppanian päällikkö vastaa kaikesta toiminnasta komppaniassa. Hän pyrkii toteuttamaan komppanialle annetun tehtävän pataljoonan komentajan taistelujatituksen mukaisesti. Hänen tulee antaa alaisilleen selkeitä ja tarkkoja käskyjä ja valvoa niiden toteutumista. Komppanian varapäällikkö auttaa päällikköä komppanian johtamisessa, vastaa komppanialle alistetuista joukoista sekä johtaa komppaniaa jos päällikkö kaatuu.⁴⁸

1SG on komppanian vanhin aliupseeri ja yleensä sen kokenein sotilas. Hän on päällikön tärkein neuvonantaja taktiikassa kokemuksensa takia. 1SG tehtäviin kuuluu myös auttaa päällikköä suunnittelemalla, toteuttamalla ja valvomalla tehtävää tukevia logistisia ja huollollisia toimenpiteitä.⁴⁹ Operaatio Desert Stromissa 1991 komppanian päälliköiden mielestä 1SG:t olivat heidän menestyksensä avaimia. Tiukassa paikassa päälliköt luottivat heidän neuvoihin ja luottivat heidän kokemuksiinsa.⁵⁰

PSG on joukkueen vanhin ja kokenein aliupseeri. Hän tukee ja neuvoo joukkueen johtajaa sekä johtaa joukkuetta joukkueen johtajan poissa ollessa. Hänen tehtäviinsä kuuluu myös valvoa joukkueen johtamista, logistiikkaa, huoltoa sekä yksilöiden koulutusta.⁵¹ PSG vastaa joukkueen varajohtajaa panssarijääkärikomppaniassa.

Master Gunner: Master gunner on komppanian asiantuntija ajoneuvojen aseidenkäytössä. Hän tukee päällikköä ajoneuvojen aseiden käytön koulutuksessa ja taisteluun valmistautumisessa.⁵² Tällaista virkaa ei löydy panssarijääkärikomppaniasta, vaan hänen tehtävänsä kuuluvat joukkueiden johtajille.

Komppanian komento- ja huoltoryhmä koostuu komento-osista ja huolto-osista. Komentoosiin kuuluvat komppanian päällikön sekä komppanian varapäällikön vaunut miehistöineen, 1SG vaunu miehistöineen sekä kaksi maastohenkilöautoa kuljettajineen. Huolto-osiin kuuluvat kaksi maastokuorma-autoa kuljettajineen, joissa liikkuvat myös asemestari ja vääpeli.⁵³

Mekanisoitu jalkaväkijoukkue on jaettu kahteen osastoon, joista toinen on jalkautuva osa ja toinen vaunuilla toimiva osa. Joukkue kykenee toimimaan yhtenäisenä joukkona, tai jakautuneena jalkautuneeseen osaan ja vaunu osaan. Joukkueessa on yksi upseeri (joukkueenjohtaja) sekä 40 miehistön jäsentä ja sillä on neljä rynnäkköpanssarivaunua.⁵⁴ Jalkautuva osasto on jaettu kolmeen yhdeksän hengen ryhmään. Ryhmänjohtaja johtaa kahta neljän hengen tiimiä.⁵⁵ (*Liite neljä: Mekanisoidun jalkaväkijoukkueen organisaatio*)

Joukkueen johtaja on vastuussa kaikesta joukkueen toiminnasta. Hänen päätöksensä pohjautuvat päällikön antamaan tehtävään, komppanian ja pataljoonan taisteluajatukseen sekä hänen omiin havaintoihinsa. Joukkueen johtaja pitää taistelun aikana päällikön tietoisena joukkueen tilanteesta säännöllisin tilanneraportein.⁵⁶

Komppaniaa voidaan vahventaa tehtäväkohtaisesti esimerkiksi pioneerijoukkueella, ilmatorjuntaohjusryhmällä, tiedusteluryhmällä, kranaatinheitinjoukkueella, sensoriryhmällä tai vastatiedusteluosilla. Tyypillisesti komppania on vahvennettu huollollisesti myös huoltoryhmällä sekä lääkintä- ja evakuointi ryhmällä.⁵⁷

3.1.2 Johtamisvälineet

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian päällikkö hyödyntää lähettejä, kaapeliyhteyksiä, sovittuja käsi- ja äänimerkkejä, radioita sekä digitaalisia johtamisjärjestelmiä komppanian johtamiseen. Komppania käyttää kyseisiä keinoja kontrolloidakseen alaisiaan ja asejärjestelmiä, kerätäkseen ja levittääkseen informaatiota sekä tilatakseen epäsuoraa ja suora-ammunta tulta.⁵⁸

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian organisaatiossa ei ole nimettynä lähettejä, kuten suomalaisessa panssarijääkärikomppaniassa, vaan lähettinä voi toimia kuka tahansa organisaatiosta. Lähettejä käytetään pääasiassa kun tilanteen turvallisuus, resurssit ja aikatekijät sen mahdollistavat. Lähettejä käytetään toimittamaan muun muassa tulisuunnitelmia ja tilanneraportteja.⁵⁹

Mekanisoitu jalkaväkikomppania käyttää kaapeliyhteyksiä ollessaan paikoillaan, esimerkiksi puolustuksessa, tähytyspaikalla tai pataljoonan kokoontumispaikalla. Kaapeliyhteyksien vahvuuksina pidetään luotettavuutta ja turvallisuutta, mutta se rajoittaa komppanian liikkumiskykyä.⁶⁰

Käsimerkkejä käytetään tunnistamaan omia joukkoja ja viestittämään lyhyitä ennalta sovittuja merkkejä nopeasti lyhyitä matkoja. Komppania käyttää myös esimerkiksi valolla tai lipuilla tuotettua morsetusta hyväkseen.⁶¹ Äänimerkkejä käytetään huomion kiinnittämiseen sekä sovittujen merkkien ja hälytysten antamiseksi. Äänimerkit kantavat kuitenkin vain lyhyen matkan, voivat jäädä taistelun äänien alle ja ovat vapaasti vihollisen tulkittavissa. Äänimerkkien on oltava lyhyitä ja selkeitä, ja ne on huomioitava komppanian ennalta sovituissa merkeissä.⁶²

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian eniten käytetty johtamisväline on radio. Komppanian radioverkko on nykyaikainen ja kattaa kaikki tärkeimmät alijohtajat. Komppanian päällikkö kuuntelee pataljoonan tai taisteluosaston komentoverkkoa ja toimii komppanian omassa radioverkossa. 1SG kuuntelee komppanian verkkoa ja toimii pataljoonan tai taisteluosaston komentoverkossa. Lisäksi päälliköllä on verkossa yhteys tukeviin osiin, esimerkiksi pioneeri-joukkueeseen ja ilmatorjuntatykistöön.

Joukkueetasolla radioita käyttävät joukkueen johtaja sekä PSG. Joukkueenjohtajat kuuntelevat komppanian komentoverkkoa ja toimivat joukkueensa radioverkossa. PSG:t kuuntelevat

joukkueen radioverkkoa ja toimivat komppanian komentoverkossa. Tällä järjestelyllä joukkueenjohtajat voivat keskittyä oman joukkueensa johtamiseen sen omassa verkossa ja yhteydenpitoa komppanian verkkoon pitävät PSG:t. (*Liite kuusi, Mekanisoidun jalkaväkikomppanian komentoverkko*)

Komppanian johtamista tehostettiin vuonna 2003 käydyssä sodassa lisäämällä radioiden määrää kaikilla tasoilla. Mekanisoidussa ryhmässä oli 10 lähiradiota, mikä tarkoittaa sitä, että jokainen ryhmän taistelija oli joukkueen komentoverkossa. Komppanian komentoverkkoon lisättiin radioiden määrää, siten että joukkueen johtajilla oli kaksi radiota ja PSG:llä kaksi radiota. Tämä teki mahdolliseksi joukkueenjohtajille toimia komppanian komentoverkossa toisella radiolla ja käskeä joukkuettaan omassa verkossa lähiradiolla.⁶³

Mekanisoidun jalkaväkikomppaniain ajoneuvoissa on Inter-Vehicular Information System (IVIS), joka mahdollistaa reaaliaikaisen paikkatiedon, raporttien sekä luonnosten lähettämisen radioverkon kautta. Yksiköt noudattavat komppanian sisäistä tiedonjakojärjestystä levittäessään uutta informaatiota järjestelmän kautta.⁶⁴ Järjestelmän avulla johtajille muodostuu paremmin havainnollistettu kuva omien joukkojen sijoittumisesta taistelukentälle.

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian johtamisvälineet ovat tyypillisiä sen kaltaiselle joukolle. Muutamat modernia informaatioteknologiaa hyödyntävät tekniset sovellukset tekevät siitä nopea tempoiseen sodankäyntiin hyvin soveltuvan. Monimutkaiset tekniset laitteistot asettavat kuitenkin korkeampia vaatimuksia niitä käyttävälle henkilöstölle.

Vaikka komppanialla on käytössään monipuolisia johtamisjärjestelmiä, komppanian päälliköt Irakin sodassa 1991 pitivät kasvotusten annettuja käskyjä korvaamattomina. Vain tällöin pystyy esimies olemaan varma että alainen on ymmärtänyt käskyn oikein.⁶⁵

3.1.3 Johtamisen erityispiirteitä

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian päällikkö käyttää komppaniansa johtamiseen tehtävätaktiikkaa. Tehtävätaktiikassa päällikkö käsklee alaisilleen selvästi tehtävät ja taisteluajatuksensa. Tällöin hän luottaa alaistensa itsenäiseen ajatteluun ja tehtävän suorittamiselle omistautumiseen. Se antaa alajohtoportaisissa oleville johtajille myös toiminnanvapautta ja rohkaisee heitä tekemään omia aloitteita. Tällainen toiminta nopeuttaa taistelun aikaista päätöksentekoa sekä

vähentää päälliköltä vaadittua jatkuvaa ohjausta. Tehtävätaktiikka vastaa samalla nykyisten taistelukenttien monimutkaisiin haasteisiin ja mahdollistaa modernin teknologian tehokkaan käytön.⁶⁶ Tehtävätaktiikka sopii erityisen hyvin johtamistyyliksi kohtaamistaisteluolosuhteisiin.

Tehtävätaktiikan neljä peruseriaatetta ovat FM 6-0 mukaan päällikön taisteluajatus, alaisten aloitteellisuus, käsky ja resurssien jakaminen⁶⁷. FM 71-1 mukaan taas epävarmuustekijöiden huomioiminen, johtajan väliintulon vähentäminen, alaisten suunnitteluajan optimointi, maksimaalisen toimintavapauden suominen alaisille, ristiin puhumisen rohkaiseminen ja edestä johtaminen ovat tehtävätaktiikan peruseriaatteita.⁶⁸

Onnistunut tehtävätaktiikka vaatii luottamusta ja ymmärrystä johtajan ja johdettavien välillä. Selkeä taisteluajatus ja tarkat tehtävät vaativat myös enemmän aikaa suunnittelu vaiheessa.

Yhdysvaltalainen mekanisoitu jalkaväkikomppania hyödyntää johtamisessa moderniin informaatioteknologiaan perustuvia järjestelmiä, kuten tietokoneita ja digitaalisia radioita. Nämä järjestelmät vähentävät suunnitteluun kuluva aikaa, nopeuttavat reagoimista eri tilanteisiin ja selkeyttävät johtamista.⁶⁹

Yhdysvaltalaisen mekanisoidun jalkaväkikomppanian johtamiselle on siis tyypillistä teknisillä järjestelmillä toteutettu vahva alustava suunnittelu, jonka pohjalta alaisille annetaan paljon vastuuta itse taistelun aikaiselle toiminnalle. Kaikella tällä pyritään saamaan taistelun aikaisesta toiminnasta mahdollisimman tehokasta, jossa alaiset uskaltavat toimia oman arviointi- ja päätöksentekokyvyn mukaisesti.

3.2 Mekanisoidun jalkaväkikomppanian hyökkäyksen suunnittelu ja valmistelu

Toiminnan tehokkuuden takaamiseksi komppanian päällikkö antaa alaisilleen esikäskyjä (warning order) sekä operaatiokäskyä täydentäviä käskyjä (FRAGO). Esikäskyt nopeuttavat toimintaa ja saavat joukon tekemään toimintaan valmistavia tekoja ennen varsinaisen käskyn saamista.⁷⁰

Päällikön laatima käsky sisältää seuraavat tiedot:⁷¹

1. tilanne (vihollinen, omat joukot, alistukset)

2. tehtävä
3. toteutus (taistelujatous, tehtävät alaisille)
4. huolto
5. johtaminen (johtaminen, viestitoiminta).

Päällikön pitää myös suunnitella oma ja varajohtajan johtamispaikka taistelukentällä kyettävseen johtamaan komppaniaa tehokkaasti. Tilanteissa, joissa vihollisen kohtaaminen on hyvin todennäköistä, mekanisoitu jalkaväkikomppania liikkuu joko kiilassa, V-muodostelmassa tai joukkuerivissä. Kiilassa ja V-muodostelmassa komppanian päällikön vaunu kulkee kärki-joukkueen takana. Varajohtajan vaunu kulkee takimmaisena joukkueen edessä tai rinnalla. Joukkuerivissä komppanian päällikön ja varapäällikön vaunut ovat rivissä olevien joukkueiden takana.⁷²

Irakin sodassa 1991 komppanian päällikön paikka oli kärki-joukkueen ryhmityksessä tai sen takana. Viholliskosketuksen jälkeen päällikkö siirtyi hyökkäävän elementin mukana. Päälliköt valitsivat johtamispaikkansa suunnitteluvaiheessa sotapelin perusteella, jolloin heille selviää kriittisimmät kohdat taistelussa.⁷³ Varapäällikkö puolestaan liikkui etummaisten joukkojen tasalla.⁷⁴

Komppanian päällikön sijainti taistelujatouksessa mahdollistaa turvallisen edestä johtamisen ja antaa paremmat mahdollisuudet omien havaintojen tekemiseen. Sijainti mahdollistaa komppanian päällikölle takaa tulevien joukkueiden haltuun ottamisen komppanian toteuttaessa jotain ennalta sovittua taisteluliikettä. Informaatiojärjestelmien avulla päällikkö ei menetä kosketusta komentopaikkaansa tai muihin takana kulkeviin tukeviin elementteihin, kuten tulenjohtopartioonsa.⁷⁵

Jotta päällikkö pystyy noudattamaan tehtäväkohtaisen johtamisen periaatteita, on hänen suunniteltava taistelujatouksensa tarkoin. Sen tulee olla selkeä ja johdonmukainen kuvaus siitä, mitä komppanian tulee tehdä suhteessa viholliseen, maastoon sekä haluttuun lopputulokseen. Se mahdollistaa alaisten oma-aloitteisuuden odottamattomissa tilanteissa tai kun alustavat suunnitelmat eivät enää ole voimassa.⁷⁶

Suunnitteluvaiheessa päällikön tulee arvioida miten vihollisen kohtaaminen vaikuttaa yksikön toimintaan. Esimerkiksi kuinka hänen valitsemansa taistelujärjestys ja joukkojen ryhmitys toimii viholliskosketuksessa. Kyseisen toiminnan kautta hän pystyy valmistelemaan komp-

paniansa toimimaan oikein viholliskosketuksen sattuessa, esimerkiksi painottamalla komppanian taisteluliikkeiden eri toimenpiteitä.⁷⁷

Viholliskosketuksen jälkeen komppania suorittaa yleensä nopean hyökkäyksen. Joten päällikön on mietittävä sotapeliä kautta, miten hän johtaa komppaniaa karttatiedustelun perusteella määritetyillä vaara-alueilla. Tämä toimii samalla hyökkäyksen harjoittelun perustana.⁷⁸

3.3 Mekanisoidun jalkaväkikomppanian taistelun johtaminen

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian toimenpiteet kohtaamistaistelussa viholliskosketuksen synnyttyä ovat seuraavia:⁷⁹

1. toimenpiteet kosketuksessa
2. ryhmittäminen ja ilmoitukset
3. tilanteenarviointi
4. toimintatavan valinta
5. toimintatavan toteuttaminen.

Taistelukosketuksen synnyttyä päällikkö käskää komppanian toteuttamaan jonkin ennalta suunnitelluista taisteluliikkeistä. Päälliköllä on viholliskosketuksessa neljä toimintavaihtoehtoa: suorittaa nopea hyökkäys, ohittaa vihollinen, suorittaa nopea puolustustaistelu tai antaa tilanteen kehittyä.⁸⁰

Viholliskosketuksen aikana ovat säännölliset ja tarkat ilmoitukset vihollisesta tärkeitä. Komppanian varapäällikön on lähetettävä mahdollisimman nopeasti ilmoitus taisteluosastoon kosketuksen syntymisestä. Sen jälkeen hän toimittaa tarvittaessa päivityksiä tilanteen kehittymisestä ja mahdollisen avun tarpeesta taisteluosaston komentajalle. Komppanian tulenjohtopäällikkö johtaa epäsuoraa tulta vihollisen lamaannuttamiseksi.⁸¹

Taistelun aikana päällikkö pyrkii sijoittamaan itsensä paikkaan, josta hän kykenee johtamaan komppaniansa taistelua mahdollisimman hyvin. Päällikön pitää pystyä tekemään taktisia päätöksiä johtamispaikastaan vaikka hän ei pystyisikään välttämättä itse näkemään taistelun kulua. Tällöin hänen on luotettava joukoilta tuleviin suullisiin ja kirjallisiin raportteihin sekä digitaalisten järjestelmien tarjoamaan informaatioon. Hänen tulee olla valmis vaikuttamaan taistelun kulkuun antamalla selkeitä ja yksiselitteisiä käskyjä komppanian eri osille.⁸²

Taisteluiden aikana päällikkö johtaa hyökkävää osastoa ja varapäällikkö tukevia osia. Päällikön on pyrittävä saamaan aikaan mahdollisimman suuri tulivaikutus vihollisen heikoimpaan kohtaan. Tämän vuoksi suora-ammuntatulen ja epäsuoran tulen johtaminen yhdessä tulenjoh-topäällikön kanssa on olennaista. Komppanian eri osien tulenkäytön rajojen sekä epäsuoran tulen suunniteltu käyttö mahdollistavat tehokkaan tulenkäytön.⁸³

Johtamisen tulee tapahtua edestä taistelukentän olosuhteiden salliessa. Päällikön tulee nähdä sotilaansa ja sotilaiden tulee nähdä päällikkönsä. Edestä johtaminen mahdollistaa tilanteen arvioinnin kasvokkain omien alaistensa kanssa sekä antaa päällikölle mahdollisuuden kerätä taistelusta mahdollisimman paljon tietoa omaa päätöksentekoa varten. Johtamisen tulee tapahtua siellä missä taistelunkulkuun voidaan vaikuttaa.⁸⁴

Hyökkäyksen aikana päällikön tulee varmistua, että hänen käskynsä tulevat ymmärretyiksi. Epäselvissä tilanteissa päällikön taisteluajatuksen sisäistäminen ohjaa alajohtoportaiden johtajien toimia.⁸⁵

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomalaisen panssarijääkärikomppanian ja yhdysvaltalaisen mekanisoidun jalkaväkikomppanian johtaminen kohtaamistaisteluolosuhteissa on ohjesääntöjen vertailun mukaan hyvin samanlaista. Molemmissa teksteissä olevat yhtäläisyydet viittaavat siihen, että toimintamalleja on vertailtu aiemminkin ja hyväksi havaitut asiat on kopioitu suomalaiseen taktiikkaan.

Taustoiltaan verrattavat organisaatiot ovat kuitenkin hyvin erilaisia. Käsittelin jo tutkimuksen rajauksessa ammatti armeijan ja asevelvollisuusarmeijan eroja, joten en enää tässä käsittele aihetta enempää. Suurimmat havaitut erot kohtaamishyökkäyksenkin johtamisessa maiden välillä ovat kuitenkin näistä taustoista johtuen johtamisympäristöjen erilaisuuksissa ja sen myötä henkilöstörakenteiden ja kaluston poikkeavuuksissa.

Tarkasteltaessa kohtaamishyökkäystä taktisesta näkökulmasta voidaan todeta molempien organisaatioiden taistelevan hyvin samankaltaisten periaatteiden mukaisesti, minkä takia olen johtopäätöksissä jättänyt huomioimatta taktisen eroavaisuuksien vaikutuksen. Molemmat armeijat määrittelevät kohtaamishyökkäyksen hieman eri tavalla. Suomalaisille kohtaamis-

hyökkäys on kokonaan oma hyökkäyslaji, kun taas yhdysvaltalaisille kohtaamishyökkäys toteutuu aina joukkojen kohdatessa toisensa.

Yhdysvaltalainen ammattiarmeija käyttää johtamiseen hyväkseen suurta määrää moderniin informaatioteknologiaan pohjautuvia digitaalisia järjestelmiä, kuten taktisia johtamisjärjestelmiä, digitaalisia radioita ja tietokoneita. Tällaiset järjestelmät ovat hyvin kalliita ja ne vaativat käyttäjiltään laajaa koulutusta. Niiden käyttö ja kouluttaminen olisi suomalaisessa panssarijääkärikomppaniassa rajoitettua, koska varusmiesten palvelusaika on lyhyt, eikä reservin kertausharjoituksissakaan ole välttämättä aikaa järjestelmän käytön opettamiseen. Tähän tekee poikkeuksen rajoitetussa käytössä oleva Maavoimien Tietojärjestelmä (MATI).

1SG sekä Master Gunner eivät esiinny panssarijääkärikomppanian organisaatioissa. Panssarijääkärikomppaniassa suurin este henkilöstön lisäämiseksi on vaunujen rajoitettu henkilöstön kuljetuskyky. 1SG on yhdysvaltalaisessa organisaatiossa yksi komppanian johtohenkilöistä, jonka puuttuminen suomalaisesta organisaatiosta on merkittävä ero.

Edellä mainittujen henkilöiden tehtävät on jaettu muille komppanian tärkeimmille henkilöille, mikä on lisännyt heidän raskautaan, mutta samalla se on vähentänyt johdettavia alaisia. Käsitäkseni mukaan mekanisoidussa jalkaväkikomppaniassa komppanian päällikkö on johtamisen asiantuntija ja 1SG tukee häntä taistelutilanteessa taktisella tasolla. 1SG johtaa ja valvoo komppanian rutiinitoimenpiteiden suorittamista, kuten a-tarvike täytöt ja haavoittuneiden evakuoinnit. Master gunnerin rooli korostuu puolustukseen ryhmittymisessä, jolloin hänen tehtävänä on tarkistaa ja parantaa vaunujen aseiden tehokasta käyttöä. Panssarijääkärikomppaniassa tämän tehtävän hoitavat joukkueenjohtajat tai komppanian varapäällikkö.

Mekanisoidussa jalkaväkikomppaniassa varapäällikön rooli on erilainen kuin panssarijääkärikomppaniassa. Panssarijääkärikomppaniassa varapäällikön tehtävät sijoittuvat taistelua edeltäviin vaiheisiin, jolloin huolletaan ja valmistaudutaan taisteluun. Taistelun aikana hänen paikkansa on taaempaan huolto- ja komento-osien mukana. Mekanisoidussa jalkaväkikomppaniassa huollollisista asioista vastaa 1SG ja varapäällikkö avustaa päällikköä komppanian johtamisessa. Taistelun aikana varapäällikkö on edessä avustamassa päällikköä joukkojen hallinnassa ja valmiina johtamaan komppaniaa.

Nykyisen ammattialiupeeeriston kehittyessä voisi 1SG:n kaltaisen henkilön lisätä myös panssarijääkärikomppaniaan. Kyseinen tehtävä edellyttäisi virkaan pyrkivältä useita kursseja tak-

tiikasta, huollosta sekä johtamisesta. Tehtävään sijoitettu henkilö voisi toimia rauhanaikana panssarijääkärikomppaniassa kouluttajana tehden samalla tehtävän kuvaukseensa sopivia tehtäviä sotaharjoituksissa. Sodan ajan organisaatioon tämä lisäys vaatisi kuitenkin yhden vauunun lisää, sillä ISG ei pystyisi toteuttamaan tehtäviään liikkumalla esimerkiksi päällikön vauunun mukana.

Suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa mekanisoidun jalkaväkikomppanian päällikkö miettii sotapelien kautta taistelun mahdollista kulkua eri tilanteissa. Sotapelissä päällikkö miettii eri toimintatapamallien kautta oman toiminnan vaikutusta viholliseen ja päinvastoin. Panssarijääkärikomppanian päällikkö puolestaan valmistelee ensin arvion vihollisen toiminnasta, minkä jälkeen hän suunnittelee oman toimintansa sen mukaisesti.

Yhdysvaltalaisen mekanisoidun jalkaväkikomppanian toimintaan liittyy laaja suunnittelu ennen hyökkäystä. Kohtaamishyökkäyksessä tiedot vihollisesta ja taistelukentästä ovat hyvin rajatut, eikä tarkkaan suunnitteluun ole mahdollisuutta.

Viholliskosketuksen synnyttyä molempien maiden päälliköillä on samanlaiset toimintavaihtoehdot. Mekanisoidun jalkaväkikomppanian päälliköllä on kuitenkin lisäksi mahdollisuus valita passiivinen vaihtoehto ja antaa tilanteen kehittyä ennen omaa toimintapäätöstä. Panssarijääkärikomppanian ohjesäännöissä puolestaan painotetaan aktiivisuutta ja hyökkäyksellisyttä sekoittaen vihollisen omia suunnitelmia ja pakottaen hänet reagoimaan jatkuvasti muuttuvaan tilanteeseen.

Komppanian johtamisessa tilanteen kehittymisen odottaminen antaisi johtajalle aikaa kerätä lisäperusteita tilanteesta, maastosta, omista joukoista ja vihollisesta oikean päätöksen pohjaksi. Tämä kuitenkin antaisi viholliselle mahdollisuuden toimia oman taktiikkansa mukaisesti, jolloin hyökkäävä joukko joutuisi puolustautumaan, eikä tehtävässä määrättyjä tavoitteita saataisi haltuun. Tällaisen odottamisen liittäminen panssaroitujen joukkojen taisteluun on mielestäni joukon tehokkuutta pienentävä tekijä ja olisi syytä välttää.

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian joukkueiden monimutkaisen organisaatiojoon takia johtajat vaativat enemmän viestivälineitä johtaakseen joukkoaan tehokkaasti. Tämä taas sitoo johtajia enemmän käyttämään radiota, kuin itse johtamiseen ja omien havaintojen tekemiseen. Panssarijääkärikomppanian yksinkertaisemman organisaation takia joukko on helpommin hallittavissa ja päällikkö voi keskittyä itse toimintaan paremmin.

Taistelun aikana mekanisoidun jalkaväkikomppanian päälliköllä on parempi tilannetietoisuus digitaalisten järjestelmien, kuten taktisen johtamislaitteen avulla. Tämän laitteen näytöltä päällikkö näkee karttapohjan päällä omien joukkojen sijainnin sekä alijohtajien merkitsemät viholliset. Panssarijääkärikomppanian päällikön on luotettava omiin havaintoihinsa sekä alaisensa ilmoitusten luotettavuuteen ja tarkkuuteen. Taktinen johtamislaitte on kuitenkin häiritävissä ja sen näyttämät vihollistiedot perustuvat alaisen ilmoittamiin tietoihin. Se voi johtaa päällikön harhaan, jos hän keskittyy liikaa johtamaan sen avulla. Omin silmin tehdyt havainnot ja suora yhteys alaisen kanssa pitävät päällikön paremmin selvillä vallitsevasta tilanteesta. Molemmat organisaatiot painottavat edestä johtamista ja päällikön taisteluaikutukseen pohjautuvaa alaisten oma-aloitteisuutta taistelutilanteissa.

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian kärjen saatua viholliskosketuksen pystyy päällikkö keskittymään omien joukkojensa käskyttämiseen ja johtamiseen, sillä ilmoitukset ylemmälle johtoportaalte tekee komppanian varapäällikkö. Suomalaisessa panssarijääkärikomppaniassa ilmoituksista vastaa komppanian päällikkö. Tällainen käytäntö nopeuttaa eri johtoportaiden välistä tiedonkulkua ja tehtävien täytäntöön panna. Panssarijääkärikomppaniassakin tällainen toimintatapa olisi mahdollista, sillä kaikki johtajat toimivat samassa radioverkossa. Varapäällikön sijaintia komppanian ryhmityksessä olisi kuitenkin tällöin mietittävä uudelleen ja mahdollisesti siirrettävä eteenpäin etummaisten joukkojen tasalle.

Moottoripyörillä toimiva taistelulähettyryhmä toimii panssarijääkärikomppaniassa myös tiedustelutehtävissä. Varsinkin kohtaamishyökkäysolosuhteissa moottoripyörät liikkuvat hyökkäysuralla kärkijoukkueen edessä tiedustelemassa ja varoittamassa. Mekanisoidun jalkaväkikomppanian organisaatiosta puuttuvat erilliset tiedustelutehtäviin kykenevät lähetit. Tämä on varsinkin kohtaamishyökkäystä ajatellen yksi merkittävä ero.

Mielenkiintoisia ja kannattavia jatkotutkimuskohteita aihe alueesta ovat komppanian johtamisen eroavaisuudet ammatti armeijan ja asevelvollisuusarmeijan välillä, panssarivaunukomppanian johtamisen eroavaisuudet hyökättäessä kohtaamistaistelutilanteessa sekä panssarijääkärikomppanian viestikaluston lisäämisen hyödyt johtamisessa. Lisätutkimusta vaatisi lisäksi reservin panssarijääkärikomppanioiden todellinen suorituskyky ja tällaisen komppanian johtaminen eri tilanteissa.

5 LÄHDELUETTELO

KIRJALLISUUS

Certain Victory - The US Army in the Gulf War Brig.Gen. Robert H. Scales Jr.. - Washington - London : Brassey's, 1994.

Field Manual 100-5 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 1993.

Field Manual 24-19 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 1991.

Field Manual 3-21.71 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 2002.

Field Manual 3-90.2 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 2003.

Field Manual 6-0 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 2003.

Field Manual 71-1 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 1998.

Field Manual 71-123 Headquarters - Department of the Army. - Washington, DC , 1992.

Komppanian opas, käsikirjoitus - 2002.

Leadership and Command on the Battlefield: Battalion and Company United States Army Training and Doctrine Command. - Fort Monroe, Virginia : Headquarters - Department of the Army, 1993.

Mekanisoitu taisteluosasto, harjoitusvahvuus A1 Pääesikunta, Maavoimaesikunta. - Helsinki : Pääesikunta, 2004.

On Point Office of the Chief of Staff. - Washington, DC : US Army, 2004.

Panssarijääkäriopas (PsjOpas) Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus. - Vaasa : Ykkös-Offset Oy, 2000. - ISBN 951-25-1205-X.

Sotatieteelliset käsitteet puntarissa Marco Krogars. : Hakapaino Oy, 1998.

Tutki ja kirjoita Hirsjärvi Sirkka. - Helsinki : Gummerus, 2004.

Kaikki field manualit ovat saatavilla osoitteesta:

<http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/>
sekä tutkijalta .pdf muodossa.

HAASTATTELUT

Ylil Jussi Honkosen haastattelu joulukuussa 2008, aineisto tutkijan hallussa.

PDF TIEDOSTOT

Preparing a Mechanized Infantry Task Force for Combat, *Preparing a mech inf.pdf*

Military Review September-October 2002: Auftragstaktik and Innere Führung, Werner Wid-
der,

<http://usacac.leavenworth.army.mil/CAC/milreview/English/SepOct02/SepOct02/widder.pdf>

Tiedostot tutkijan hallussa.

6 LIITTEET

Kadalik Torron tutkielman

Liite 1

Haastattelussa käytetyt kysymykset

1(2)

Suomalaisen ja Yhdysvaltalaisen mekanisoidun komppanian johtamisen eroavaisuudet hyökättäessä kohtaamistaisteluolosuhteissa.

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Yleistä

1. Nimi, palvelusarvo, koulutustausta, nykyinen tehtävä, sodan ajan tehtävä?
2. Oletteko johtaneet sodan ajan joukkoanne kertausharjoituksissa?
3. Minkälaiseksi arvioitte joukkonne suorituskyvyn?
4. Oletteko harjoitelleet kohtaamistaistelua joukkonne kanssa?
5. Miten Panssarijääkärioppaan (PsjOpas 2000) sisältö koskien kohtaamishyökkäystä ja sen johtamista vastaa teidän käsityksiä? Mitkä ovat suurimmat erot?

Johtamisympäristö

1. Minkälainen on johtamanne organisaatio (Ei edellytä tarkkaa vastausta jos on turvaluokiteltu)
2. Keitä ovat komppanian avainhenkilöt ja mitkä ovat heidän tehtävänsä?
3. Mitä johtamisvälineitä (radiot, taktiset johtamislaitteet tms.) ja minkälaisia johtamismenetelmiä (tapaamisyhteys, lähetit tms.) päälliköllä on käytössään?
4. Minkälaisia erityispiirteitä on teidän organisaationne johtamisessa?
5. Onko jotain muuta mitä pitäisi huomioida johtamisympäristössä?

Suunnittelu ja valmisteluvaihe (hyökkäys kohtaamistaisteluolosuhteissa!)

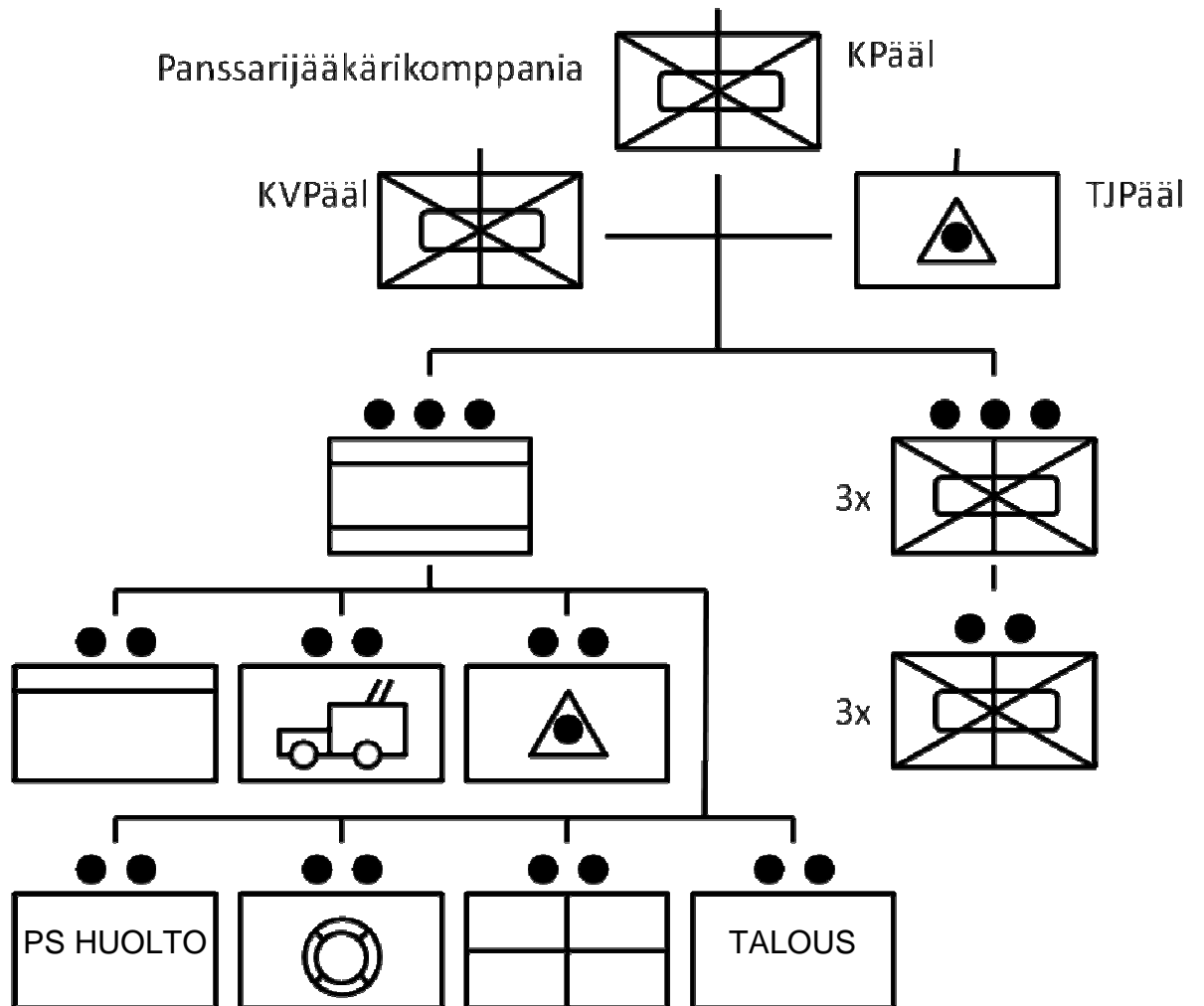
1. Mitä päällikön on otettava huomioon suunnitelmissaan hyökättäessä kohtaamistaisteluolosuhteissa?
2. Miten komppaniaa johdetaan sen valmistautuessa taistelutehtävään (Päällikön/varapäällikön näkökulma)?
3. Minkälainen on päällikön antama hyökkäyskäsky?
4. Minkälaisen taistelujaotuksen päällikkö muodostaa? (vahvennuksat ml.)
5. Mikä merkitys on taisteluajatuksella päällikön johtamisessa?
6. Onko jotain muuta mitä pitäisi huomioida suunnittelu ja valmisteluvaiheen johtamisessa?

2(2)

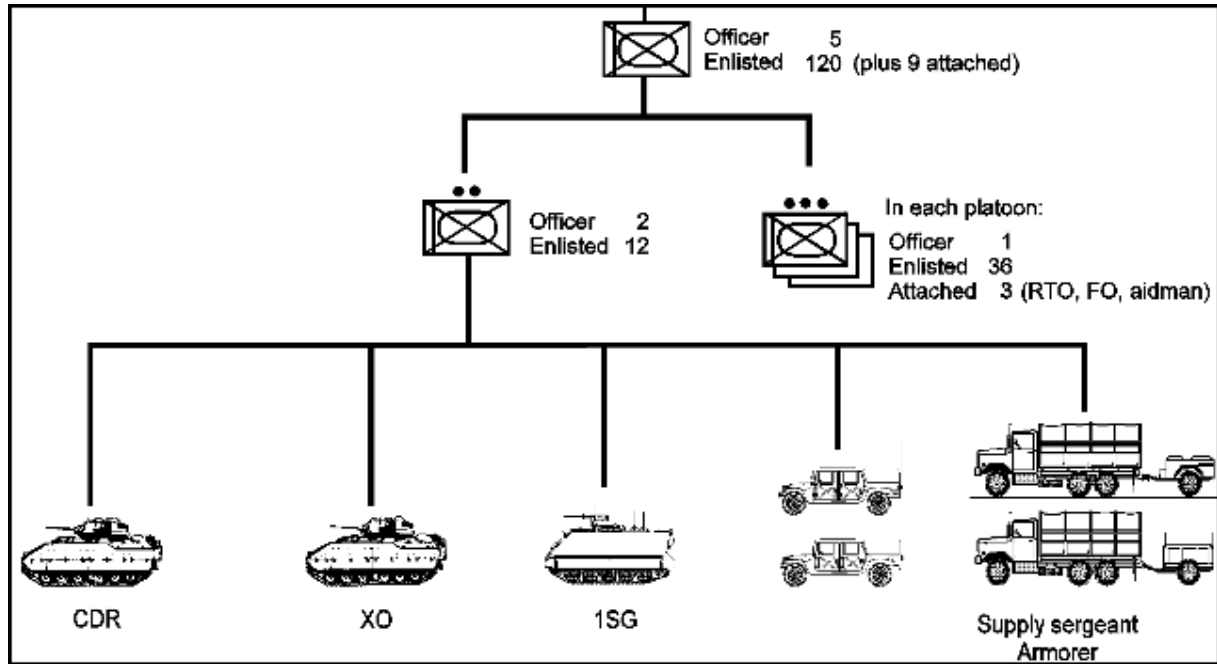
Taistelunjohtaminen (hyökkäys kohtaamistaisteluolosuhteissa!)

1. Luonnehtikaa lyhyesti käsityksenne mukaan mekanisoidun joukon kohtaamistaistelua.
2. Mitä erityistä on komppanian johtamisessa ko. olosuhteissa?
3. Mikä on päällikön johtamistoiminnan tavoite ko. taistelussa?
4. Mistä päällikkö johtaa taistelua?
5. Miten päällikkö johtaa taistelua (välineet, keinot yms.)?
6. Minkälaisia ovat päällikön taistelunaikaiset käskyt?
7. Onko jotain muuta mitä pitäisi huomioida taistelun johtamisesta?

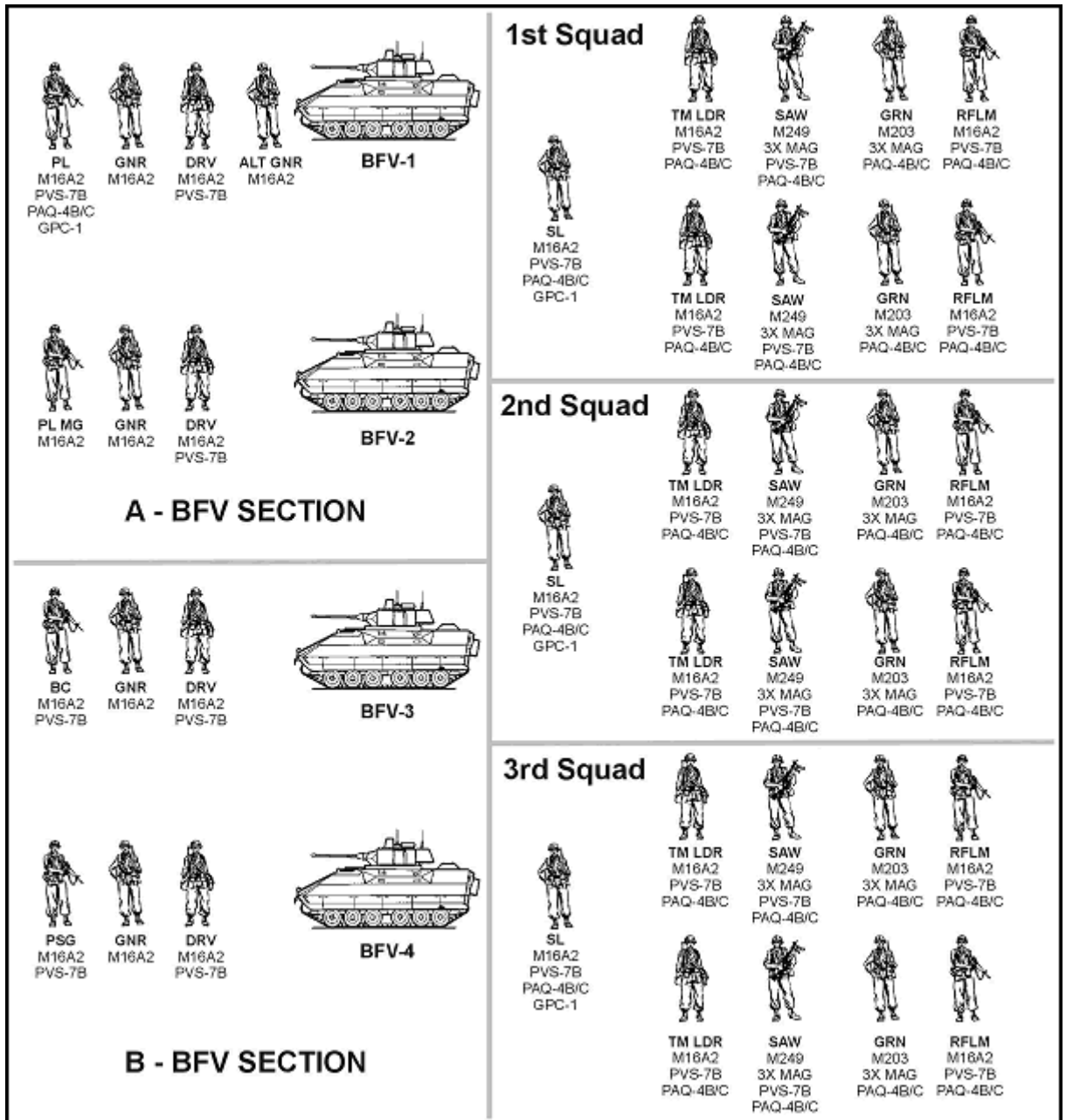
Panssarijääkärikomppanian organisaatiokaavio (vanha organisaatio)

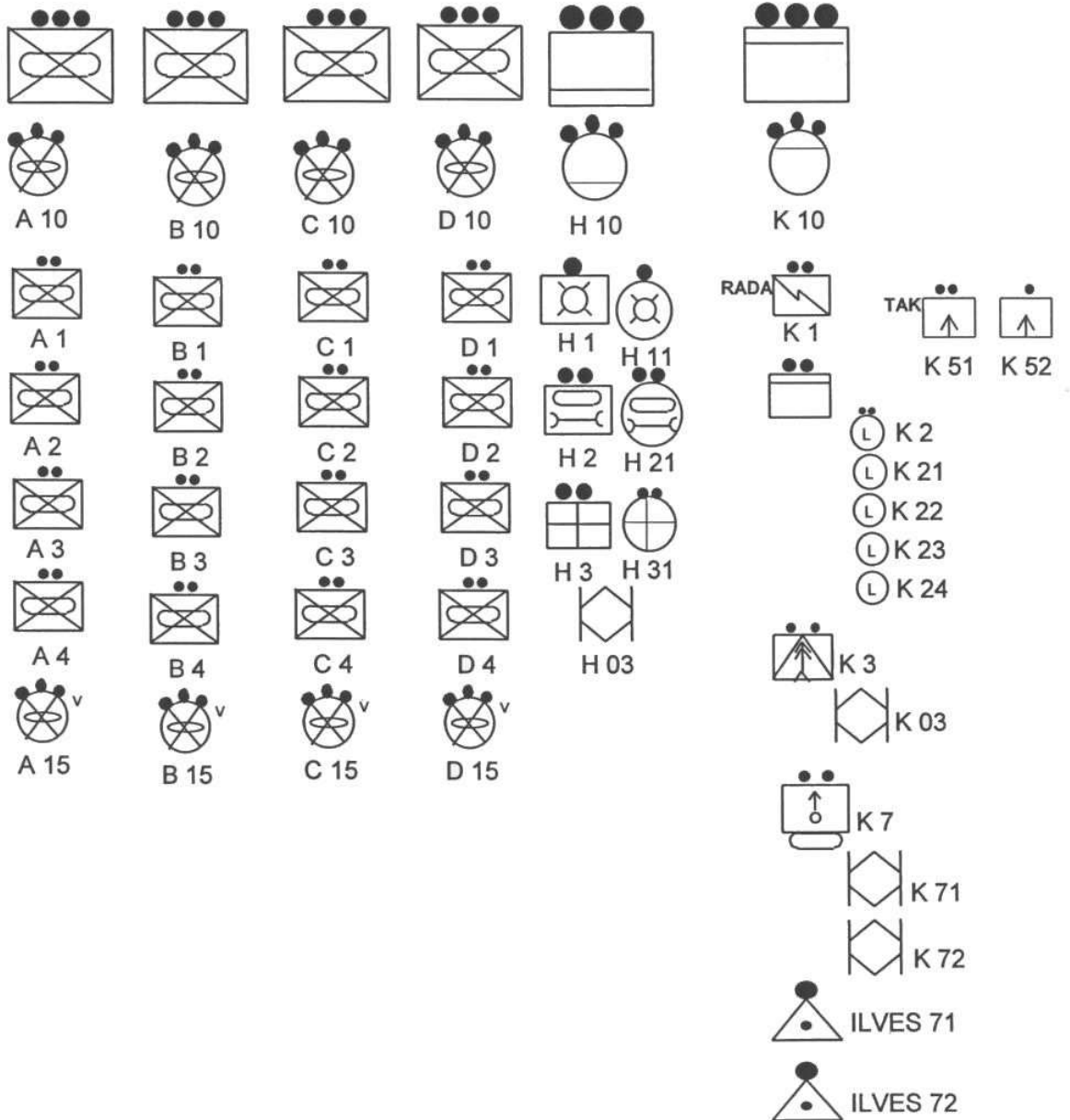
Mekanisoidun jalkaväkikomppanian organisaatio

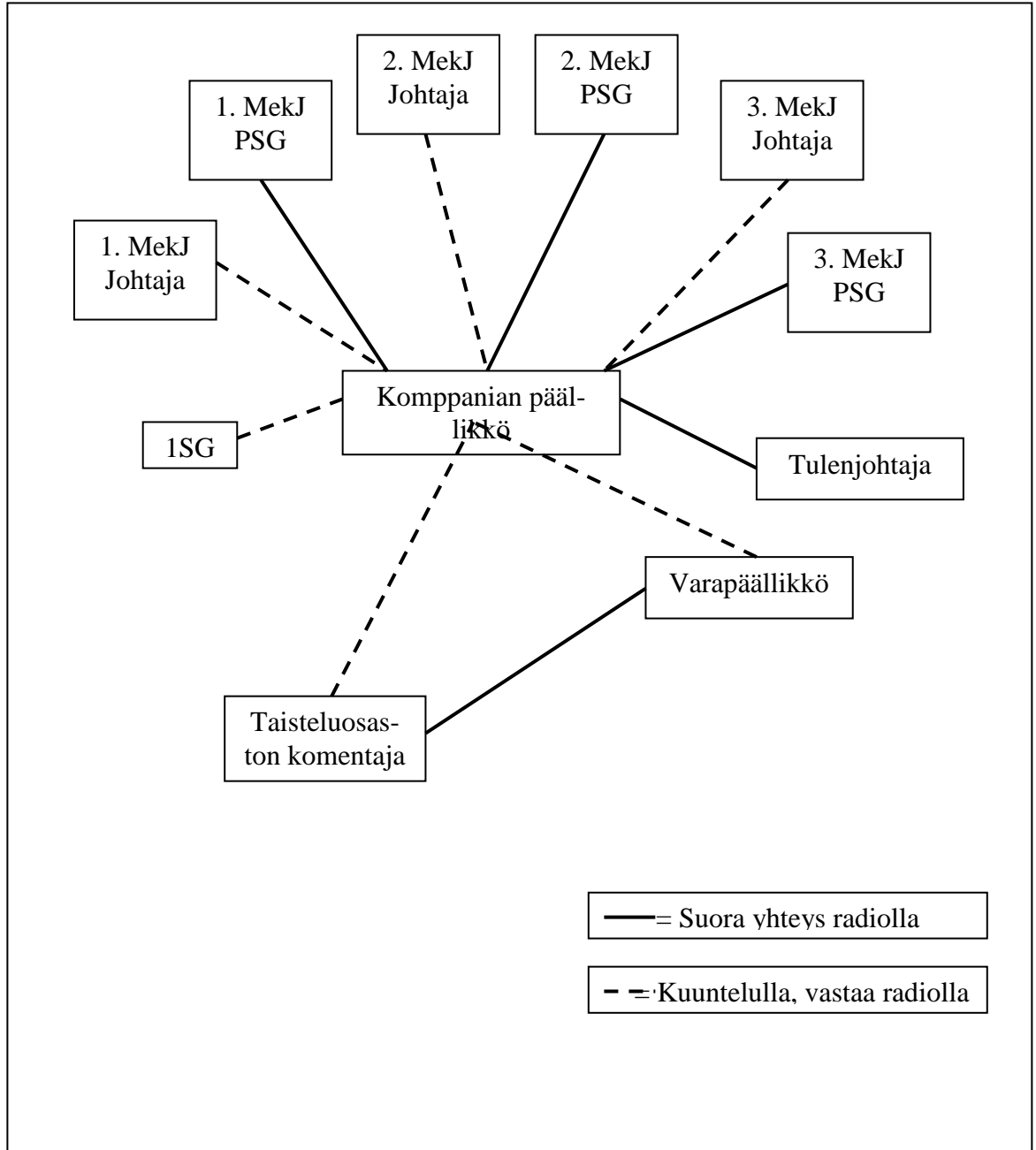
Mekanisoidun jalkaväkijoukkueen organisaatio

Panssarijääkärikomppanian radiotähti

Mekanisoidun jalkaväkikomppanian komentoverkko

7 VIITTEET

¹Tutki ja kirjoita s. 152

²Jussi Honkosen haastattelu

³Komppanian oppaan käsikirjoitus vuodelta 2002, sivu 93.

⁴FM 100-5, Operations

⁵PsjOpas, sivu 14

⁶Mekanisoitu taisteluosasto, harjoitusvahvuus A1, sivu

⁷Krogars Marco, Sotatieteelliset käsitteet puntarissa, sivu 18

⁸Kari Mustonen, Mihin rehtoria tarvitaan, sivu 51

⁹FM 6-0 Chapter 1, Section 1-2 sekä Chapter 2 ja 3

¹⁰PsjOpas, sivu 16

¹¹PsjOpas, sivu 16

¹²PsjOpas, sivu 17

¹³PsjOpas, sivu 17

¹⁴PsjOpas, sivu 17

¹⁵PsjOpas, sivu 16

¹⁶Panssari 4/1990, sivu 16-19

¹⁷PsjOpas, sivu 27

¹⁸PsjOpas, sivu 28

¹⁹PsjOpas, sivu 21

²⁰Leadership and Command on the Battlefield, sivu 34

²¹PsjOpas, sivu 25 sekä sivu 47

²²PsjOpas, sivu 25

²³PsjOpas, sivu 25

²⁴PsjOpas, sivu 48

²⁵PsjOpas, sivu 30-31

²⁶PsjOpas, sivu 36

²⁷PsjOpas, sivu 49 sekä 72

²⁸PsjOpas, sivu 47 sekä 49

²⁹PsjOpas, sivu 62 sekä 72

³⁰PsjOpas, sivu 28

³¹PsjOpas, sivu 28

³²PsjOpas, sivu 27

³³Mekanisoitu taisteluosasto, harjoitusvahvuus A1, sivu sekä Jussi Honkosen haastattelu

³⁴Jussi Honkosen haastattelu

³⁵Jussi Honkosen haastattelu

³⁶Jussi Honkosen haastattelu

³⁷Jussi Honkosen haastattelu

³⁸Jussi Honkosen haastattelu

-
- ³⁹ Jussi Honkosen haastattelu
- ⁴⁰ Jussi Honkosen haastattelu
- ⁴¹ FM 6-0, Chapter 5, Section 5-1
- ⁴² FM 6-0, Chapter 5, Section 5-5
- ⁴³ FM 71-1, Chapter 1
- ⁴⁴ Certain Victory, sivu 2
- ⁴⁵ On Point, sivut 441-495
- ⁴⁶ FM 71-1, Chapter 1, Section 1
- ⁴⁷ FM 71-1, Chapter 1, Section 3
- ⁴⁸ FM 71-1, Chapter 1, Section 1
- ⁴⁹ FM 71-1, Chapter 1, Section 1
- ⁵⁰ Leadership and Command on the Battlefield, sivu 29
- ⁵¹ FM 3-21.71 Chapter 1, Section 1-8
- ⁵² FM 3-21.71 Chapter 1, Section 1-8
- ⁵³ FM 71-1, Chapter 1, Section 1
- ⁵⁴ FM 3-21.71 Chapter 1, Section 1-5
- ⁵⁵ FM 3-21.71 Chapter 1, Section 1-5
- ⁵⁶ FM 3-21.71 Chapter 1, Section 1-8
- ⁵⁷ FM 71-1, Chapter 1, Section 1
- ⁵⁸ FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁵⁹ FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁶⁰ FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁶¹ FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁶² FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁶³ Preparing a mech inf.pdf: Communications sivu 3
- ⁶⁴ FM 71-1, Chapter 2, Section 2
- ⁶⁵ Leadership and Command on the Battlefield, sivu 19
- ⁶⁶ FM 71-1 Chapter 2, Section 1 sekä FM 6-0 Chapter 1, Section 1-67 sekä Military Review, September-October 2002 sivu 4-5
- ⁶⁷ FM 6-0 Chapter 1, Section 1-67
- ⁶⁸ FM 71-1 Chapter 2, Section 1
- ⁶⁹ FM 6-0 Chapter 1, Section 1-35
- ⁷⁰ FM 71-1 Chapter 2, Section 1
- ⁷¹ FM 71-1 Appendix A, Section 1
- ⁷² FM 71-1 Chapter 3, Section 1
- ⁷³ Leadership and Command on the Battlefield, sivu 25
- ⁷⁴ Leadership and Command on the Battlefield, sivu 29
- ⁷⁵ FM 6-0 Chapter 4, Section 4-95
- ⁷⁶ FM 71-1 Chapter 2, Section 1 sekä Chapter 1, Section 4
- ⁷⁷ FM 71-1 Chapter 3, Section 3
- ⁷⁸ FM 71-123 Chapter 3, Section 3

⁷⁹ FM 71-1 Chapter 3, Section 3

⁸⁰ FM 71-123 Chapter 3, Section 3

⁸¹ FM 71-1 Chapter 3, Section 3 sekä FM 71-123 Chapter 3, Section 3

⁸² FM 71-1 Chapter 1, Section 4 sekä FM 71-123 Chapter 3, Section 3

⁸³ FM 71-123 Chapter 3, Section 3

⁸⁴ FM 6-0 Chapter 4, Section 4-94

⁸⁵ FM 71-123 Chapter 3, Section 3